

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnštvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Izda vsak dan sveder izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnštvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, insercijski št. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7-00
na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica.

Upravnštvu: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo). telefon št. 88.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo). telefon št. 34.

„Več luči.“

Dr. Aleš Ušeničnik je izkopal iz pozabljenega »Rimskega Katolika« in je izdal v posebni knjigi izbrane članke, ki jih je pred davnimi leti v tem svojem listu priobčil dr. Anton Mahnič, in si z njimi zaslužil škofovsko palico. Dr. Ušeničnik je tej zbirki Mahničevih člankov dal karakteristični naslov: »Več luči«, kakor bi hotel že z naslovom povedati, da je slovenskemu klerikalizmu treba več jasnosti, več načelnega spoznanja in pojmovanja klerikalnih načel. »Slovenec« pa je to knjigo pozdravil s člankom, ki pravi tak vtisk, kakor v »Carostrelecu« znani klic: »Samuel — pomagaj!«

Toda Samuel slovenske klerikalne stranke, po domače: Mahnič je prišel tudi v Ušeničnikovi izdaji prepozno. Slovenska klerikalna stranka že davno ni več to, kar je bila za Mahničevih časov, že davno ni več tistega mišljenja, kakor je bila takrat, ko je bil njen zapovednik škof Missia, njen intelektualni voditelj pa dr. Anton Mahnič. Izneverila se je vsem političnim, socialnim in kulturnim načelom, ki jih je zastopal Mahnič, in postala je stranka praktičnih politikov, ki odškoduje duhovščino za tla, katero ji dela s častmi in z denarjem in vsakokratnimi uslugami, sicer pa si jih pravi principij klerikalizma, kakor jih je formuliral Mahnič, hekuba.

Več načelne izobrazbe pričakuje »Slovenec« od Ušeničnikove izdaje Mahničevih spisov, in zlasti bere le vite mladi katoliški inteligenci, češ, da ni za delo, in kar je najhujše, da ni pravega mišljenja. Toda to očita ne napravljajo samo komičen vtisk, kajti sedanja katoliška mladina se prav nič ne razlikuje od starejše generacije. Ena kakor druga ni bila nikoli Mahničevih nazorov. Ti so imeli svoje privržence samo med duhovščino in še med temi le malo prepričanih, in le dokler je živel Missia. Kako lahkega srca je duhovščina privolila, da je klerikalna stranka že iz svojega imenovanja vrgla besedo klerikalno, kako ravnodušno se je izneverila Mahničevim temeljnim načelom in na usta dr. Susteršiča proglasila, da je v njenem taboru prostora za vsakega, tudi če ni veren katoličan.

Klerikalna stranka je bila nekdanja stranka, ki se je bojevala za uveljavljanje principov, kakor jih je formuliral Mahnič, danes ni to več, da se je

tako premenila, je največ vzrok to, da sedanji škofje nimajo nobene avtoritete več v stranki, sedanji slovenski škofje niso ne umstveno, ne osebnostno zmožni zavzemati v klerikalni stranki tako stališče, kakoršno je zavzemal Missia. Ti škofje so slepo orodje v rokah posameznih duhovnikov in posvetnih politikov in vsled tega je klerikalna stranka nehala biti to, kar je bila in kar naj bi bila po Mahničevih naukih, ter je postala stranka, kateri so vera in cerkev le sredstvo za doseg politične moči. Klerikalna stranka ne dela več politike Mahničevih načel, ampak politiko za pridobitev oblasti in mandatorov. Samo Mahničeva inkvizicijska brutalnost je ostala v časti in to prakticira klerikalna stranka z vso brezobzirnostjo.

Ta praktična politika je duhovščini kot stanu in posameznim duhovnikom mnogo koristila. Zdobili so veliko moč v javnosti, velik vpliv in imajo od tega — na kar menda največjo važnost polagajo — tudi velike materijalne koristi. Toda — roko na srce! — Ali je ta politika kaj pripomogla, da bi se bilo mišljenje slovenskega naroda poglobilo in onem zmisli, kakor je to želel Mahnič, in da bi se bilo javno in zasebno življenje uredilo po Mahničevih naukih? Kaj še! Večina našega naroda voli s klerikalci in je združena v klerikalnih organizacijah — a sicer se razvijajo vse razmere ravno nasprotno Mahničevim naukom in sicer s tako silo, da so danes Mahničevi nauki pozabljeni in jih živa duša ne upošteva.

Ušeničnikova izdaja Mahničevih člankov ima svoj pomen samo kot književna kuriozita. Ušeničnik je zadnji Mahničijanec. Knjiga, ki jo je izdal, bo strophela v bibliotekah, v življenje ne bo vrgla nobene luči več. Mahnič je mrtev za Slovence in z njim njegova šola.

Občinske volitve v Planini.

Dne 14. t. m. so se vršile v Planini na Notranjskem občinske volitve. Agitacija je bila na obeh straneh zelo živahna, rekli bi skoro, od strani klerikalcev celo nasilna. Je pa to tudi čisto umevno, kajti slo se je pred vsem zato, da se izrže župniku Riharju absolutno gospodstvo, katerega je imel dosedaj v občini. To so bile pravzaprav v Planini prve volitve, kjer sta si stali nasproti dve

stranki, kajti dosedaj so dobili možje vedno le iz farovža kandidate, katerim je par najhujših kimovcev »izkazalo svoje zaupanje« in jih poslalo v občinski odbor.

Letos pa so vsi stali tudi pri nas možje, katerim ni bilo po volji gospodstvo klerikalnega odbora, kjer je imel absolutno besedo župnik Rihar.

Samostojno misleči odborniki niso smeli niti ust odpreti, sicer so že padali po njih ostri pogledi župnika. Gospodarilo se je vedno slabše in slabše. Vsak pameten človek je moral izprevideti, da tako ne sme in ne more iti dalje. Treba je bilo preobrata. Možje, ki so hoteli nastopiti pri volitvah samostojno, zbirali so se skupaj pod imenom »Napredne kmečke stranke« in njihovo geslo je bilo: **Pametno gospodarstvo v občini.** Umevno, da se je začelo gospodi, ki se zbira okoli farovža, tožiti po prejšnjih časih, ko je bil še v občini »ljubi mir« in se delali nemoten po svoji volji. Obrekovali so nas z brezverci, razširjevalci brezverskih časopisov in z vsemi mogočimi imeni, dasi imajo celo njihovi glavni priganjači mogoče veliko manj vere v svojem srcu, pač pa več na jeziku, kakor marsikateri neodvisen in samostojen kmet, čeprav ni volilžupnika. Da bi bila njihova zmaga tembolj sigurna, kandidirali so knez Windisch — Graetzovega oskrbnika g. Korbela, ki naj bi bil nekak magnet za one volilce, ki so slučajno na ta ali oni način odvisni od graščine. V tem, da so imeli na svoji listi gosp. Korbela so videli klerikalci, kakor tudi graščinski uslužbenci, veliko sovražstvo naprednih kmetov do graščine, dasi vedoma sicer, vendar popolnoma neutemeljeno. Ta stvar se nam zdi tako važna, da se moramo z njo pobaviti nekoliko natančneje.

Izjavljamo odločno, da napredna kmečka stranka ni imela najmanjšega namena nastopiti v občinskem odboru zoper graščino. Nasprotno. Naša želja je, da žive kmetje v graščini v sporazumu, kajti razpoloženje pri nas je tako, da je kmet od graščine in v kolikor se dela tiče, graščina od kmeta odvisna. Smreke gotovo ne bodo hodile same iz gozda, ako bi se hotel izvajati nad kmeti politični boj kot in se jim prepovedalo voziti iz knezovega gozda. Kljub temu pa se je pustil g. Korbela kandidirati kot oficijelni kandidat klerikalne stranke na mestu, kjer je lahko vedel, da propade z župnikom vred. Je pač čisto jasno, da klerikal-

cem ni bilo zato, da dajo graščini zastopnika, ampak da dobijo v osebi g. Korbela privlačno silo, politični magnet. Ampak tla so bila prevročna in takrat magnet navadno ne deluje. Čudimo se graščinskemu uradnikom, katere smo smatrali sicer za hude nemške nacionalce, a vendar za ljudi naprednega mišljenja, da so šli s tako vneto v boj za klerikalce; najbolj pa se čudimo g. Korbeltu, ki je bajne tudi nemški naprednjak, da je šel klerikalcem na limanice.

Ubogi nemški »Freissinn«, ki se celo v kmečkih občinah izročal klerikalcem na milost. Mislim, da bodo tudi oni gospodje, ki so kot zvesti uradniki kneza hoteli v prid graščine agitirati s tem, da so se posluževali celo protizakonitih sredstev in kmetom grozili s prepovedjo iti še katerikrat v knezov gozd, ako ne volijo klerikalno, izprevideli, da je tudi planinskim klerikalcem ideal isti, kakor vsem drugim: Farovž in ne graščina! Ko bi se g. Korbela kot zastopnik graščine ne pustil tako hitro zasubiti od klerikalcev in kandidiral na napredni listi — seveda le kot gospodarski zastopnik graščine in nečesar drugega — bi imela graščina danes svojega zastopnika, tako pa je bila le slepo orodje v rokah klerikalizma, katero se vrže proč, ko doseže svoj cilj! Dasi smo bili v narodnem oziru z gospodi v velikem nasprotju, vendar obžalujemo kot naprednjaki, da so se klerikalci naprednjaki v naročje vrgli in s tem svojo napredno prepričanje zatajili.

Pri volitvah je prodrla mešana lista. Naprednjaki smo z izidom popolnoma zadovoljni. Župnik, ki je kandidiral v prvem razredu, je propadel in z njim lahko rečemo de facto klerikalna stranka v Planini. Oni klerikalni odborniki, ki so bili izvoljeni, so podobni sedaj armadi, ki stoji brez vsakega generala sovražniku nasproti.

Naš boj je veljal pred vsem osebno župnikovi in z njegovim padcem smo dosegli popoln uspeh.

Nasprotniki so izrabljali prižnico, graščino in vsa mogoča sredstva, imeli so v svojih rokah volilno komisijo, a pomagalo jim ni vse skupaj nič. Imeli so v rokah vse udobnosti, katere more sploh imeti kaka stranka; le to smolo so imeli, — in to lojalno priznamo — da niso mogli dobiti za svojo listo vseh kandidatov v svoji sredi, ampak so po silili kandidirati celo naše somišljenike, za kar se bodo mogoče še kesali!

V naših vrstah vlada zadovoljstvo; saj je to prvi zadovoljlivi korak samostojne misli v Planini. Pri nasprotnikih ni tako. Je pač težko, če mora posameznik ali celo cela stranka korak za korakom nazaj, mesto naprej. Toda pota pravične stvari morajo priti in pridejo prej ali slej!

Proti režimu na Hrvaškem.

Sarajevo, 21. februarja.

V mestu vlada neskaijen mir. Demonstracije in dogodki tvorijo sedaj razgovor v

deželnem zboru.

Seja deželnega zbora je sicer hrupna, vendar pa ni tako viharja, kakor je bilo pričakovati. Tudi Srbi obsojajo

brutalni nastop policije

ter glasujejo za tozadevno resolucijo, protestirajo pa proti temu, da naj bi pomagala srednješkolska mladina vzpirljati demonstracije na ulici. Obenem se Srbi odločno postavijo na stališče

proti trializmu

ter se zavzamejo za avtonomijo Bosne.

Poslanec Džamonia predloži deželnemu zboru obširno poročilo o nedeljskih dogodkih s tozadevnim predlogom. Med debato o tem predlogu pride do burnih kontroverz med hrvaškimi in srbskimi poslanci. Končno predlaga poslanec Džamonia

resolucijo,

s katero se pozivlja vlada, da naj policijo radikalno reorganizira ter v deželnem zboru v najkrajšem času predloži tozadevne zakonski načrt. V drugi resoluciji zahteva disciplinarno preiskavo proti odgovornim policijskim in vladnim funkcionarjem.

Civilni adlatus baron Benko izreka v imenu vlade svoje živo obžalovanje nad nedeljskimi dogodki ter izjavi, da je odredil takoj

strogo preiskavo.

Civilni adlatus odklanja napade predgovornika na vlado in obsoja, da so se zlorabljali srednješkolski dijak za politične namene. (Hrupno ugovarjanje Hrvatov.)

Posl. Grgić konstatira, da demonstracije niso nastale spontano, marveč da so bile napravljene. (Hrvat ugovarja.)

Končno je bila resolucija soglasno sprejeta.

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Prva knjiga.

(Dalje.)

Pri tem naznanilu so se vsi pogledi obrnili na škofa Raimonda, ki se je z duhovsko važnostjo dvignil in je zborovalcem govoril tako-le:

»Plemiči in meščani rimski, ljubljena moja čreda in otroci! Dasi sem jaz prav tako malo, kakor vi naprej vedel, kakšen bo govor, ki smo ga slišali in dasi moram reči, da ne morem biti popolnoma zadovoljen ne z obliko ne z vso vsebino tega plamtečega opomina, vas vendar (to besedo je škof posebno poudaril) ne morem pustiti od tod, ne da bi prošnji služabnika sv. očeta dodal tudi prošnjo duhovskega namestnika Njegove svetosti. Resnica je, da se bliža jubilej, vendar divjajo še vedno morilski in brezbožni roparji po vseh cestah celo pred rimskimi vratmi. Kateri romar naj se upa čez Apenine, da bi molil pri altarju sv. Petra? Jubilej se bliža. Kaka sramota bo za Rim, če ne bo nič romarjev pred temi altarji, če se bodo boječne-

ži vstrašili nevarnosti potovanja, pogumni pa bodo padli kot žrtve. Zato vas prosim vse, plemenitše in meščane, opustite nesrečne boje, ki že toliko časa izerpavajo moč našega mesta in sklenite, združeni po vezeh prijateljstva in bratstva, blagoslovljeno zvezo proti cestnim razbojnikom. Mnogo jih vidim med vami, gospoda moja, ki so ponos in stebri države, toda — ah! — z žalostjo in s strahom se spominjam na prazno, brez vzrokov nastalo sovražstvo, ki divja med vami, na pohujšanje celega mesta. In to sovražstvo meče — naj mi bo še to dovoljeno povedati — slabo luč na vašo krščansko vernost in na vašo dostojanost, ki jo imate kot branitelji cerkve.«

Med nižjim plemstvom — zbranim ob sedežih sodnikov in učenicov — in med vplivsko množico so te besede vzbudile glasno pritrdjevanje. Odlidnejši baroni so gledali ponosno, toda ne prezirljivo prelata v obraz in so molčali ter se držali resno.

»Na tem svetem kraju,« je nadaljeval škof, »naj vas prosim, opustite te nepotrebnosti, ki so veljale že dovolj imetja in krvi. Združimo se z namenom, da povečamo svoj pogum proti skupnemu sovražniku, proti tem razbojnikom, ki pustošijo naša polja in so nevarni na vsaki cesti, proti tem sovražni-

kom našega ljudstva, katero moramo ščititi in proti tem sovražnikom boga, kateremu moramo služiti.«

Škof se je zopet vsedel; plemiči so se novič spogledali in ljudstvo je začelo šušljati. Čez nekaj časa je vstal Adrian di Castello.

»Oprostite mi, gospodje, in vi, velečastni oče, če se vzlic svoji mladosti in svoji neizkušenosti, vzlic svoji majhni veljavi med vami drznem kot prvi povedati, da sprejem z veseljem ta predlog. Rad se odpovem vsem morebitnim starim sovražnostim s katerimkoli mojih stanovskih tovarišev. Na srečo sem vsled svoje dolge odsotnosti iz Rima pozabil na vse prepire in ljubosumnosti izza svoje zgodnje mladosti. Na tem plemenitem zborovanju vidim samo enega moža (pri teh besedah je pogledal Martina di Porto), proti kateremu sem bil primoran dvigniti svoj meč; vesel sem, da rokavice, ki sem jo vrgel pred tega plemiča, še ni bilo treba z bojem nazaj dobiti. Prekličem svoj poziv. Odslej naj bodo moji sovražniki samo sovražniki Rima.«

»To je plemenito,« je glasno rekel škof.

Adrian je sleknil svojo rokavico in jo vrgel pred zborovalce.

»Vrgel sem to rokavico pred vas, gospoda, da vas pozovem na plemenitejšo tekmo na lepšem polju.

Vabim vsakega, da tekmuje z nami v delu, da zagotovimo varnost in red v našem mestu. To bo boj, v katerem se bom brez zavisti odpovedal vsemu zmagi, če bom premagan. Danes čez deset dni, velečastni oče, bo štirideset oboroženih jezdecev pripravljenih pokoriti se vsakemu povelju za varnost rimske države. In vi, o Rimljani, prosim vas, pozabite zgornjo sramoteno svojih someščanov, ki ste je poprej slišali. Mi vsi, ne glede na stan, smo se udeleževali razuzdanosti našega nesrečnega časa, prizadevajmo si, ne da to ponemamo in maščujemo, nego da se poboljšamo in zedinimo. Ljudstvo pa naj spozna, da je patricijev največji ponos s svojo močjo služiti domovini.«

»Lepe besede,« se je porogljivo smejal kovač.

»Če bi bili le vsi taki, kakršen je ta,« je dejal kovačev sosed.

»Velikašem je pomagal iz zadrege,« je menil Pandolfo.

»Obraz mladeniča in dovtipnost starca,« je sodil prileten Malatesta.

»Vi ste vodovju odprli stransko pot, a zajezili je niste,« je dejal za opomnje vedno pripravljeni Montre, ko se je mladi Colonna med splošnim odobravanjem zopet vsedel.

»Kako naj to razumem?« je vprašal Adrian.

»Da so prišle vaše dobre besede prepozno, kakor so prepozni vsi spravi poskusi patricijev.«

Noben plemič se ni več oglašil, dasi so bili morda voljni se pridružiti splošni poravnavi in so z znamenji in mrmranji besedami Adrianu pritrjevali. A bili so tako navajeni ponosa in ošabnosti, da se niso mogli odločiti za prijazno besedo ljudstvu ali sovražniku. Raimondo se je oziral in ker ni hotel, da bi ta nespodobni molk dolgo trajal, se je naglo dvignil.

»Sin moj, govoril si kot prijatelj domovine in kot kristjan! Molč tvojih stanovskih tovarišev priča, da so vsi tvojih misli. Namen je došen, bodi torej zborovanju konec. Način, kako bomo postopali zoper združene cestne razbojnike zahteva treznega preudarka. O tem se bomo dogovorili drugje. Ta dan pa v zgodovini ne bo pozabljen!«

»Ne bo ne,« je jezno zarenčal Cecco del Vecchio.

»Otroci — vam vsem moj blagoslov,« je z razprostrtimi rokami končal papežev namestnik.

Nekaj minut pozneje se je množica usula iz cerkve. Služabniki in zastavonosci so se zbirali in razvrščali na cerkvenih stopnicah, vsak oddelek je bil v skrbah, da zagotovi svojemu gospodarju mesto pred drugimi plemiči. Množici so sledili iz

Stanje pri demonstracijah v ponedeljek ranjenega dijaka, ki so ga operirali, se je nekoliko izboljšalo ter je upati, da bo dijak živel.

Zagreb, 21. februarja.

V mestu vlada zopet popoln mir. Časopise se bavi obširno z dogodki v Sarajevu in z včerajšnjimi demonstracijami.

Listi stranke prava vidijo v teh demonstracijah dokaz, da žele vsi Jugoslavlani enako iskreno ureditev hrvaškega državnega prava.

Listi hrvaško-srbske koalicije pravijo, da so dogodki v Sarajevu glasen klic po ureditvi razmer na Hrvaškem, ki tvori nekako predstražo proti tujemu navalu.

Vladni listi obsojajo demonstracije ter pravijo, da je šlo aranžerjem samo za to, da dobe pretvezo za svoje cilje, ki jih hočejo zasledovati s hrupnim početjem, kar pa je v nasprotju z realno politiko. Dolžnost vseh meščanov je, da pomagajo oblastim proti terorju pešice, ki ga ni mogoče imenovati niti teror ceste.

Delavsko gibanje na Angleškem.

London, 21. februarja.

Člani Trade-Union so odpovedali delo. Unija ima 800.000 članov in je izključeno, da bi bili med to ogromno množico stavkokazi. Delavci imajo tako velik fond, da lahko stavkajo 6 tednov. V pokrajini Derby so pogasili že več plavčev. V mnogih tovarnah za volno v Lancashire so dobili delavci odpoved za 1. marec. Več tovarnen je naznanilo delavcem, da bodo omejile delo in sorazmerno tudi odpustile delavce.

Delavci nikakor niso edini in v več okrajih so izjavili vsi delavci, da ne bodo začeli s stavko.

Mednarodna konferenca zastopnikov tujih premogokopnih delavcev ni mogla priti do nikakršnega zaključka. Zlasti med belgijskimi delavci ni opaziti nikakršnega nagajanja za stavko. Sicer so izjavili zastopniki belgijskih delavcev, da bi bilo umestno potegniti se za zvišanje mezd, vendar pa v sedanjem trenutku tega ne morejo priporočiti. To stališče belgijskih delavcev je razumljivo, ker so sedaj stavkarske blagajne vsled stavke v Borinazi skoro popolnoma prazne. Konferenca so se udeležili tudi zastopniki francoskih, nemških in avstrijskih premogokopnih delavcev ter so se posvetovali o eventualni stavki, ki naj bi izrazila angleškimi delavcem simpatije. Do sklepanja ni prišlo in se konferenca nadaljuje danes.

Iz Bochuma na Westfalskem poročajo, da so imeli tam zastopniki nemških premogokopnih delavcev konferenco, da zavzamejo stališče o ozirom na stavko. O uspehu posvetovalj varujejo popolno tajnost.

Italijansko-turška vojna.

Rim, 21. februarja. »Popolo Romano« in drugi listi označujejo carigradske vesti, da so Turki in Arabci 13. t. m. napadli Derno ter vdrlji v dve utrdbi in da so imeli Italijani velike izgube, kot popolnoma neresnično.

Rim, 21. februarja. Reuterjev biro je pred dvema dnevnoma poročal, da se je 500 italijanskih vojakov izkrcalo na Tarsanskih otokih v Rde-

čem morju. Poročilo je popolnoma neresnično. Noben italijanski vojak ali mornar se ni izkrcal na kakem otoku ali kati drugi točki Rdečega morja.

Pariz, 21. februarja. Rimski dopisnik »Matina« telefonira, da je Italija svoje stališče glede eventualne akcije svoje mornarice izpremenila. Razširjena je vest, da namerala Italija parlament, ki bo v kratkem odprt, iznenaditi z energičnim nastopom v Sredozemskem morju. Govori se, da je italijanska vojna mornarica že zapustila tarentsko pristanišče.

Štajersko.

Vprašanje na kranjski deželni odbor. Zadnje tedne lazi večkrat po Štajerskem neki Kristof, ki je menda v službi pri kranjskem deželnem odboru kot nekakšni živorovski nadzornik ali potovalni učitelj. Ta Kristof hodi po zborovanjih, ki jih prireja različna društva po zakotnih oštarijah in »predava« o živorovcih. Za ta »predavanja« se na Štajerskem noben pošten kmetovalec ne zmeni, ker imamo sami potovalnih učiteljev in živorovskih strokovnjakov dovolj, ki temeljito poznajo deželo, prebivalstvo in njegove potrebe glede živorovce. Zanimivo je vprašanje, ali hodi prodajati ta Kristof svoje modrosti po klerikalnih društevcih na Štajerskem na stroške kranjske dežele? Ali res ne more ta dežela, čije finančno stanje, kakor slišimo, ni ravno najslabše, svojega denarja porabiti drugače kakor za Kristofovo potovanja po Štajerskem? In če se ta človek ne vozi na Štajersko za deželni denar, ali ga ni mogoče porabiti v deželi, katera ga plačuje? O tej zadevi bi bilo dobro enkrat resno povprašati kranjski deželni odbor. Če celo štajerska dežela ne pusti, da bi njeni potovalni učitelji in živorovski strokovnjaki, ki so v deželni službi, predavali na političnih zborovanjih različnih klerikalnih društev, zakaj bi pa to storila kranjska dežela — posebno če se za živorovce ničesar koristnega s tem ne doseže?

Pozor, slovenske občine in zdravniki! Štajerski deželni odbor kmalu — skoro gotovo tekom meseca marca — razpisal vsa mesta distriktnih zdravnikov na Štajerskem v smislu dež. zakona z dne 28. aprila 1909 in razglašal štaj. dež. odobro z dne 28. februarja 1911. Opozorjamo okrožne zdravstvene odbore, da morajo priti v terminu vsi zdravniki, ki so že sedaj v dotičnem zdravstvenem okrožju definitivno nastavljeni. Zdravniki morajo poslati prošnje za nameščenje dež. odboru, kateri jih odstopi okrožnim zdravstvenim odborom. Ti morajo tekom štirih tednov po razpisu terminu — predlog vložiti. Ako se to ne zgodi, sme deželni odbor sporazumno z namestitvijo imenovati zdravnika tudi sam (§ 5. zakona z dne 28. aprila 1909).

Za prvo letošnje zasedanje porotnega sodišča v Mariboru so bili izrečani sledeči gospodje za glavne porotnike: Ferdinand Potočnik, mizar; Julij Rupprich, kavarnar; Fr. Sulzer, sodar; Ernest Tisso, zasebnik; Janez Vernik, steklar; vsi iz Maribora; Franc Ploj, posestnik v Zg. Porčiču; Al. Aravš, gostilničar pri Sv. Lenartu; Franc Bratko, posestnik pri Sv. Lenartu; Peter Rožkar, pos. v Zg. Ročici; Juri Lešnik, gostilničar v Radehovi; Henrik Pak, trgovec v St. Ilju; Janez Hen, posestnik v Kamnici; Franc Kramberger, posestnik v Kaniži; Gabrijel Majcen,

profesor v Mariboru; Lugovik, Petz, posestnik v Špičniku; Ignac Thaler, posestnik v Žitki vasi; Edvard Teretinec, posestnik v Vurmatu; Janez Bauman, posestnik v Strihovcu; Karl Flucher, posestnik v Strihovcu; Adam Antor in Anton Oder, gostilničarja pri Sv. Lovrenca nad Mar.; Henrik Pogačnik, tovarnar v Rušah; Gregor Godec, posestnik v Rudečem bregu; Simon Šveder, posestnik na Tesni; Franc Vroman, posestnik v Činčatu; Ernest Daš, posestnik v Ptuj; Franc Rudl, oskrbnik v Lihtenku; dr. G. Delpin, odvetnik v Ormožu; Miha Filipič, posestnik v Stari novi vasi; Franc Seršen ml., posestnik v Verzeju; Anton Pečko, posestnik v Remšniku; Maks Lukas in Franc M.rth, posestnik v Maribergu; Anton Podlesnik, veleposestnik v Ribnici; Franc Sgerm, trgovec v Vuhredu. Nadomestni porotniki so gospodje: Franc Bernhard sen., hišni posestnik; Mihael Bregar, knjigovodja; Martin Gajšek, trgovec; Karl Haber, trgovec; Franc Kantner, pilar; Karel Karner, pozlatar; Karel Krt, ključavničar; Franc Kothbauer, ključavničar; Jakob Lipnik, hišni posestnik, vsi v Mariboru.

Iz Dola pri Hranjniku nam poročajo: V torek je obhajal splošno prikljubljeno g. nadučitelj Anton Gnus v rodbinskih krogih svojo sramno poroko. Na predvečer je napravilo dolsko gasilno društvo g. Gnusa kot svojem ustanovniku sijajno bakljado, pri kateri je pel hrastniškodolski kvartet podoknik. G. Gnusu in soprog: Se na mnoga leta!

Velika kurzna zgruba pri mariborski mestni hranilnici. Kakor ve povedati »Arbeiterwille«, je na zadnjem običnem zboru mariborskega nemškega obrtniškega društva napadli propadli deželnozborni kandidat nemškutar Kral jako hudo mariborskega mestno hranilnico. Kritiziral je njeno gospodarstvo in pripovedoval, da je imela vsled nerodnega nalaganja denarja okrog 157.000 K kurzne zgrube. K temu dostavlja »Arb.«: Ako pomislimo, da dobi mestna občina del hranilnišnega čistega dobička za pokritje svojih potreb, si lahko preizkusimo, koliko zgrubi na dohodkih, ako se pri hranilnici slabo gospodari. S trditvijo, da je zvišanje najemninških vinarjev za 2 in pol tudi z omenjenimi izgubami v zvezi, ne bomo delali nikomur krivice.

Iz Polzele v Sav. dolini nam je poslal »slov. učitelj« Loparnik sledeče pismo: »V smislu § 19. tisk. zakona vas prosim, da sprejmete z ozirom na dopis »Iz Polzele v Savinski dolini« v štev. 38 z dne 16. febr. t. l. v prihodnjem štev. »Slov. Naroda« sledeči popravek: Ni res, da se je zborovanje »Südmarke« na Polzele udeležil ter slovenskim delavcem celo govoril slovenski učitelj Peter Loparnik, res pa je, da se omenjenega zborovanja nisem udeležil, ter tudi govoriti nisem mogel. Ni res, »da se rad shaja s tukajšnjimi Nemci in nemškutarji.« res pa je, da se taka shajanja ne vrše. S spoštovanjem: Pet. Loparnik, slovenski učitelj.« — G. Loparnik ima najbrže toliko inteligence, da bo vedel že staro resnico, da se da s § 19. tisk. zak. popraviti vse, razun čevljarskih računov. Popravek bi sicer lahko zavrnili, saj smo v omenjenem dopisu izrecno izrazili dvom, da bi mogel učitelj tudi Loparnikove vrste tako globoko pasti. Vendar pa ga priobčimo, da damo slovenskim Polzelanom priliko nekoliko temeljiteje preiskati klerikalne Loparnikove obisti v narodnostnem oziru. In bojimo se, da bo imel »slovenski učitelj« Loparnik prav malo veselja s to preiskavo.

Kuga silavka in grintovka je na Sp. Stajerskem še uradno izkazana v občinah Kokarje, Rečica v Sav. dolini in St. Jur ob Taboru, vse v pol. okr. celjskem.

Poroči. V St. Petru ob Savinji se je poročil g. Horvat, posestnik in gostilničar z gđ. Faniko Četnikov, pos. hčerko. — V Petrovčah se je poročil g. Miško Posp. pos. v Kasasah z gđ. Terezinko Medvedovo.

V slovenskem trgu na Spodnjem Stajerskem je naprodaj hiša, v kateri je bila dosedaj trgovina. V hiši se nahajajo hlev, skladišča, obširno dvorišče, poleg hiše vrt in njiva s kozolcem. Kupnina je primerna. Narodni, soljeni trgovci bi prav dobro vohajali in bi prav nič ne riskirali. Stvar je zelo nujna. Več pove podružnica »Ranibora« v Celju.

Drobne novice. Poročil se je v Ptuj 19. t. m. g. Vlado Fabjan, c. kr. poštar pri Sv. Lenartu, z gospodično Gizelo Kolar, hčerko z. ritmojstra Fr. Kolarja. — Iz Celja. Nekateri obiskovalci gostilnic v Narodnem domu so nam pritožujejo, da niso dobili tam C. M. narodnega kolka pač pa samonemške razglednice. V prepričanju, da se kaj enakega ne bo več pripetilo, priobčimo te vrstice. — Iz Celja. Terezija Pezarič iz Smarske okolice je bila obsojena pred porotnim sodiščem na 5 let težke ječe zaradi poskušane uboja. Ko je ta ženska skušala svojega moža s sekuro ubiti, da bi mogla živeti z nekim kmečkim fantom iz Roginje gora, smo svoječasno obširno poročali. — Iz Celja. Na pustno nedeljo so imeli v gostilni Kos blizu Majdičevega paromlinca domačo veselico. Ko so gostje poneli zapuščeni gostilno, so našli gostilničarko Koso mrtvo pred hišnim pragom. Zadelo jo je kap. — Pri znanje je izreklo graško društvo za varstvo živali orožniškemu stražmojstru Martinu Majcenu in tit. postajevodji Antonu Ivanu v Konjicah radi zasluga, ki sta si jih pridobila za prizadevanje društva. — Iz Celja. Tisto osebo, ki je na maskaradi celjskega Sokola vzela neki dami iz ročne torbice listnico z 90 K denarja — in sicer se je zgodilo to na galeriji v gledališki loži — pozivamo, naj denar takoj vrne, ker je poznata. Drugače jo javimo sodišču. — Iz Celja. Na pustni torek je pridelal celjski »Sokol« za Gaberjane v »Sokolskem domu« pustno veselico, ki je bila izvrstno obiskana in zelo živahna. Pri plesu je igrala železničarska godba na pihala; opravila je izvrstno svoj posel. Splošno zabavo so še povečali nastopi najraznovrstnejših mask. Klet in kuhinja gostilničarja Viharja je bila kakor vedno izborna.

Koroško.

Koroški deželni zbor. V zadnji seji koroškega deželnega zbora so sprejeli nekaj predlogov glede osnovevanja polj in glede regulacije cest in poplave mostov, na kar se je razvila živahna debata glede izpremembe koroškega občinskega reda. Ta izprememba vsebuje oprostitev raznih stanov od občinskih doklad. Oproščeni bi naj bili teh doklad razni uradniki, učitelji in posestniki zemljišč, ki pa ne stannujejo v občini. Predlog je bil po dolgi debati vsprejet z dodatkom, da se oproščajo občinski doklad tudi občinski uradniki. Nato se je vršila tajna seja, pri kateri se je obravnavalo glede sporazuma o nakupu deželne hiralnice, ki naj bi jo

kupila mestna občina celovška. Prihodnja seja je danes.

Novi zakoni za učiteljstvo na Koroškem. Finančni odsek koroškega deželnega zbora se bavi s tremi zakonskimi načrti glede koroškega učiteljstva. S temi zakoni se bodo uredile plače učiteljev in učiteljic na javnih ljudskih in meščanskih šolah, disciplinarne preiskave in odpust učiteljstva ter učiteljske pokojnine in oskrba učiteljskih rodbin. Plače za učiteljstvo ljudskih šol se razdele v 5 razredov in so prejemki različni za oženjene, neozenjene in za učitelje. Najnižji razred izkazuje za prve 1500 K, za druge 1400 K in za učitelje 1150 K letnih prejemkov. Prvi najvišji razred pa v istem smislu 2300 K, 2200 K in 1750 K. Plače za učiteljstvo meščanskih šol se razdele v dva razreda in sicer dobe oženjeni v I. razredu 2500 K, neozenjeni 2400 in učiteljice 1950 K. V drugem razredu pa v istem redu 2300 K, 2200 K in 1750 K. V prvem razredu sme biti le ena tretjina učiteljstva. Učitelji, ki po 25letnem službovanju še niso postali samostojni vodje, dobe letne doklade in sicer moški po 150 K, ženske po 100 K. Te doklade se vstejejo tudi pokojnini. Službene doklade dobi učiteljstvo vsakih 5 let. Tudi te doklade se vstejejo pokojnini, vendar jih ne sme biti več kot 6. Definitivno nastavljeni učitelji imajo pravico tudi do funkcijske doklade.

Mlad samomorilec. Obesil se je v Trbižu komaj trinajstletni učenec, sin nekega pekoveškega mojstra, ker je dobil slabo šolsko spričevalo.

Primorsko.

Iz državno železniške službe. K državnim železnici so stopili kot volonterji Leo Bakšič v Podbrdu, M. Hočevar v Pulju, Ed. Planko v St. Daniel - Kobdl in Emil Kostček v Herpeljah - Kozini. Prestavljeni so: Stavbni nadkomisar Karel vitez Henriček iz Pulja v Gorico kot vodja urada za vzdrževanje železnice, asistenta Karel pl. Zuccato iz Trsta v Gorico in Franc Ambrož obratno.

Iz gozdarske službe. V okrožju goriskega ravnateljstva državnih gozdovnih posestev so imenovani za gozdarje gozdarski pomočniki Vincenc Merselj v Dolu, Josip Burja na Bledu, Ivan Džugan v Zabnici, Ivan Feichtinger pri Sv. Mohorju, Anton Plesničar v Zuhini in Matija Rupnik v Boh. Bistrici. Za gozdarskega pomočnika je imenovan absolvirani gozdarski učenec G. Gurtler v Zgor. je Belo.

Požar v Trstu. Včeraj dopoldne okoli 9. ure je izbruhnil ogenj v veliki drožeriji J. Makorin na trgu Goldoni v Trstu. Ogenj je povzročil pomočnik H. Norbedo, ki je prevrnil goreč samovar, vsled česar se je vnel cel stol spirita. Osebe se je rešilo skozi okno. Ogenj se je naenkrat silno razširil in so segali plameni že do oken tretjega nadstropja. Škoda v prodajalni se ceni nad 15.000 kron, ki je delno krita z zavarovalnico. Škoda na hiši pa še ni dognana, in tudi hiše ne bodo več dosti popravljali, ker je itak v regulacijskem načrtu za trg Goldoni med onimi hišami, ki se bodo v kratkem podrele. Ogenj bi bil postal lahko nevaren za celo mesto, če bi bila vlekla burja.

Vlomilec v tobakarno. Včeraj so aretirali v Trstu 28letnega delavca Avgusta Grattona, ki je vlomil pred kratkem v tobakarno na cesti Giulia. Pri njem so dobili 17 različnih tatinskih ključev, na njegovem domu pa en del njegovega plena. Grattona za-

cerkve plemiči, ki so se zbirali v malih skupinah, pazeli, da bi ne prišli v stik s sovražniki. Kmalu se je med sovražniki četami unel preprij, nastalo je vpitje in s težavo so vikarjevi služabniki napravili red.

Pokazalo se je že zdaj, da je Montreal pogodil resnico s tem, kar je v cerkvi rekel Adrianu. Ljudstvo je bilo že skoro zopet pozabilo lepi poziv mladega plemiča ter je delalo trpke opazke na molk njegovih stanovskih tovarišev. Kaj je bilo letem mar za križarsko vojsko zoper cestne razbojnike? Ljudje so grajali škofa, da ni plemičem pogumno povedal: Vi ste prvi razbojniki, proti katerim je treba začeti vojsko. Nezadovoljnost ljudstva ni bila pomirjena; nezadovoljnost je bila taka, da ljudstvo ni več samo želelo, naj se razmere izboljšajo, ampak je zahtevalo, naj se popolnoma premene. V gotovih časih so revolucije neizogibne in morajo nastati, bodisi da nastanejo vsled odpora močnikov ali vsled njihove popustljivosti. Gorje pa narodu, kateremu ne prinese revolucija nobenih sadov — pri katerih švigajo bliski samo v višavah, a ne očistijo zraka. Dostikrat se zgodi, da trpe najplemenitejši ljudje brez koristi, ali če trpi narod, ne da bi imel od svojega trpljenja korist, naj se sam kolne.

(Dalje prihodnjik.)

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pohljan.)

(Dalje.)

»Nesrečna bi bila!« odvrnila je, »nesrečna do smrti, če bi ga mogla le količkaj ljubiti, vsaj prav malo, ne zinjila bi vam nobene besede — drugemu tako ne morem nikomur tega povedati — a vem in čutim, da bi kazala proti njemu samo prisiljeno in nepravo prijaznost in ljubeznivost. Ob, ko bi imel moj oče človeka, ki bi mu mogel dopovedati, da je ta in taka njegova želja morilna za me!«

»Ko bi vedel, gospodična, da kaj dosežem za vas in da bi to vašega položaja ne poslabšalo, gotovo se lotim sicer kolikor toliko brezupnega posla,« dé Sedmič.

»Ali res?« vskliknila je Justina goreče in z obema rokama krčevito stisnila njegovo desnico, »ah, dajte, prosim, storite to! Vaša beseda je pri očetu bila vedno tehtna in tudi zdaj bo. Vedno vam bom hvaležna in veselo upanje imam že zdaj, da bom obvarovana pred dolgoletno žalostjo in nezadovoljnostjo. A vaše posredovanje je potrebno precej, kajti Mrkač je napovedal očetu obisk, da bo še bolj natanko kot v pismu razložil, da je pri vsej pasji nesreči tako čisto nedolžen kot moj oče.«

Sedmič je obljubil, da bo govo-

ril z Borecem, akoravno ni pričakoval nobenega uspeha od tega posredovanja in dasi bi se to njegovo potegovanje lahko smatralo, da izvira iz povsem drugih vzrokov, kot pa je bilo v resnici.

Jezilo je pa Davorina, da ni mogel napeljati govora na tisto, zaradi česar je prišel na vrt. Zato je zdaj omenil, da se Borec drži proti njemu pikirano ter vprašal Justino:

»Pa je vaš gospod oče velikokrat tako slabe volje, kot je zadnje dneve? Ali je bil včasih, predno se je v drugo oženil, tudi katerikoli tak?«

»Še nikoli se ni tako revskal nad ljudmi kot zdaj,« odvrnila je Justina, »zdaj ga je samo ta pes in sramota tako razjarila.«

»Koliko časa je oženjen vdrugič?« napeljeval je Sedmič.

»Od letošnje spomladi.«

»Kje je že doma njegova gospa?«

»V Gorici.«

»Saj res, pravila mi je to sama,« rekel je Sedmič, »čakajte, kako se je že pisala prej!«

»Kokalj!« odgovorila je Justina.

»Ali res Kokalj!« vprašal je Sedmič hlastno.

»Res!« odvrnila je Justina in se začudila njegovemu spremenjenemu govorjenju.

»Torej Katarina Kokalj!« rekel je on in iz oči mu je bil brati erd, ki mu je napolnil dušo.

Od pajčevinaste smreke sem je zaškripal pesek in ko sta se Sedmič in Justina ozrla tja, videla sta prihajati Katinko.

Ko je zagledala mlada človeka skupaj tukaj za vrtnim grmičevjem, ki se je ravno proti hiši razprostiralo gosto, da ga ni prodrli noben pogled, vznesla ji je kri ljubosumnosti in sovraštva do Justine. A tudi v tej se je obudilo čustvo, kot bi imela pred seboj nasprotnico in uničevalko svojih idej in želja; videla je pa v njej tudi svojega očeta ženo, katere oblast je nekoliko segala nad njo, in ta misel je preobladala prejšnjo. In ko jo je mačeha v svesti si te oblasti strupeno opozorila, da zdaj ni čas za prazno besedičenje, odšla je Justina brez besede z vrta.

»Menda sem motila intimen pogovor,« rekla je Katinka, ko sta bila s Sedmičem sama.

»Prav nič, gospa; jaz intimnih pogovorov ne poznam, kar govorim, sme slišati vsak,« odvrnil je Davorin rezko in lomil preperelo vejico na kratke koščke. Borčevke podelal ni.

»Kaj sta govorila torej, če je tako, da se sme vedeti?« vprašala je Borčevka.

»Da danes odide,« rekel je Sedmič kratko.

»Tako nenadoma? Pa zakaj?«

»Dosti časa sem vam delal škodo

in napotje,« dejal je, »čas je, da grem.«

»Kar tako na hitro pa vendar ne pojde,« menila je ona, »vsaj midva se imava še nekaj do konca domačij niti.«

»Midva?« vprašal je osuplo. »Po mojem mnenju nič!« pristavil je trdo.

»Vendar! Spomnite se onega večera v obednici danes deset dni!«

»In kaj hočete od mene?«

Pri tem vprašanju jo je pogledal z jezo in sovraštvom najhujšega nasprotnika.

»Kaj hočem, se vprašate?« dela je s smehljajem na ustnicah, a okrog ust so se ji jele zarezavati strastne poteze.

»Gospa!« vzbujnil je Sedmič in se tresel srda, »poznam vaše želje in namene. Enkrat za vselej vam prepovem o tem še kaj govoriti.«

»Ne bodi otročji, Davorin!«

»Prepovedujem si tikati me in me-klicati po lastnem imenu.«

Zasmejala se je na glas in odurno.

»Povej mi, če ljubiš drugo?«

»Da, ljubim. Povem vam to, ker uam, da boste zdaj mirovali.«

»Ti ljubiš drugo?« poudarjala je počasi vsako besedo; »če si res odkritosrčen, povej, kdo je ta tvoja ljubica!«

»Vaša hčila!«

(Dalje prihodnjik.)

mednje tudi tržiška žandarmerija zaradi neke tatvine.

Prijeti ponarejevalci denarja. V Trstu so včeraj aretirali 36letnega elektrotehnika I. Zagreca iz Benetk, ravno ko je menjal ponarejen petkronski tolar. Pri nadaljnji preiskavi so izsledili še dva njegova tovariša in sicer 21letnega stavca H. Gaudencia iz Ravene in črkolivarja M. Jaskija iz Trsta. V njih stanovanju so našli cel arzenal raznih priprav in potrebščin za ponarejanje kovanega denarja. Dobili so več topilnic in modelov, precejšnjo zalogo svinca in antimona in celo vrečko jako dobro ponarejenih petkronskih tolarjev. Poleg tega več samokresov, pištol in bodal in cel zavoj tatinskih ključev.

Truplo samomorilca 51 dni v vodnjaku. V vodnjaku posestnika Franca Košute pri Sv. Križu pri Trstu je začela v zadnjem času voda silno smrdeti in je imela jako neprijeten okus. Na tozadevno ovadbo je dala zdravstvena oblast vodnjak preiskati. Pri preiskavi so potegnili iz vodnjaka že zelo nagnito truplo 26letnega posestnikovega sina Alojzija Bizinca, katerega so pogrešali že od Novega leta. Pri njem so našli denar, uro, prstane in njegove listine. Iz tega dejstva sklepajo, da Bizin ni bil mrt, marveč da je skočil brzkone sam v vodnjak, razun če ne gre tu za kako maščevanje. Truplo je ležalo v vodnjaku približno 51 dni. Vodnjak so zaplili.

Plačila je ustavila velika tvrdka manufakturnega in modnega blaga Blau in Mohovich na Reki. Dolgovi znašajo okroglo 300.000 kron.

Deželni zbor kranjski.

(Seja dne 22. februarja ob 10. uri dopoldne.)

Pravijo in nemški listi graški so poročali, da bo danes zadnja seja deželnega zbora.

Toda iz današnjega dnevnega reda bi se dalo sklepati, da ta seja še ne bo zadnja, zlasti ker ni na dnevnem redu točka o zakonskem načrtu glede podzavljenosti mestne policije ljubljanske.

Sicer se nahaja na dnevnem redu kot zadnja točka »Eventualna druga poročila« in ni izključeno, da se prav pod to točko skriva zakonski predlog o podzavljenosti ljubljanske policije.

Seja se je zopet zakasnela. Ob 1/4 na 11. še ni bilo nikogar v zbornici. Tudi hodniki so bili prazni, samo stenografi in ostali uradniki so tamkaj pričakovali, živahno se razgovarjaje začetka seja.

Ob 10. uri 20 minut se je polagoma jela polniti zbornica. Jare in Pegan sta prišla prva v zbornico. Za njima je prihitel ekselencen baron Schwarz. Stopil je takoj k dr. Peganu ter mu nekaj zašepetal na uho. Nato sta se v živahnem razgovoru umaknila iz zbornice. Ali je njihova konferenca veljala predlogu o »varstvu deželne avtonomije«?

Seja se je pričela ob 10. uri 27 minut. Deželni glavar je konstatiral sklepčnost, imenoval za zapisničarje barona Borna in dr. Zajca ter naznanil, da se je nadvojvoda Rainer brzojavno zahvalil za čestitke povodom njegove dijamantne poroke.

Nato je objavil, da je vložil dr. Lampe nujni predlog, s katerim se daje deželnemu odboru pooblastilo, da lahko v času, ko deželni zbor ne bo posloval, na sprejetih zakonskih načrtih v smislu deželnozborskih sklepov izvršuje potrebne neobstojne spremembe, ako bi bila od teh sprememb odvisna sankcija dotičnih zakonov, in prevajati zakonske načrte, ki so bili vloženi v samo enem jeziku, v drugi deželni jezik.

Po utemeljevanju dr. Lampeta je bila predlogu priznana nujnost. Predlog je bil izročen ustavnemu odseku.

Klerikalci so vložili celo vrsto interpelacij, med temi se nahaja tudi interpelacija posl. Hladnika — o občinskih volitvah v St. Rupertu.

Volitve v pridobitno komisijo.

Druge točka dnevnega reda je bila dopolnilna volitev v pridobitno komisijo za osebo dohodnino.

Volitev se je vršila v prvi skupini iz vse zbornice, v drugi pa po kurijah.

V pridobitno deželno komisijo so bili izvoljeni: posl. Ant. Kobi, Jos. Kenda in Ant. Belec kot člani; K. Pollak in posl. Franc Demšar kot namestnika.

V prizivno komisijo za osebo dohodnino so bili izvoljeni: v veleposredniški kuriji: posl. dr. Eger za člana, Karel Mulley na Vrhniki za namestnika; v mestni kuriji: posl. Josip Turk; v kmetijski skupini: posl. Fr. Kosač in Teršan za člana; J. Podlesnik in Fr. Jaklič za namestnike; v splošni kuriji pa posl. Ev. Jarec.

Poročilo deželnega odbora o uvedbi mitnine od avtomobilov pri mitnicah na deželnih cestah na Ra-

keku, Bločki polici in v Podklancu in na reški deželni cesti se odkazeta odseku.

Sprememba ljubljanskega občinskega volilnega reda.

Poročevalec posl. Jarec poroča o poročilu deželnega odbora, s katerim se predlaga načrt zakona o izpremembi občinskega reda, oziroma občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano. Po njegovem mnenju je treba pri novih zakonih kakor hitro mogoče odstraniti nedostatke.

Poslanec dr. Tavčar pravi, da se sklicuje na tozadevno izjavo mestnega zastopa, in izjavlja, da smatra izpremembo § 7 občinskega reda za stolno mesto Ljubljano za izpremembo §§ 3, 13 in 14 deželnozborskega volilnega reda, za kar je treba postaviti predpisane kvalificirane večine. Izjavlja v imenu narodno - naprednih poslancev, da se ne bodo udeležili debate in se absentirali. Deželni glavarja pa prosi, naj v zvezi s § 64 odredi glede glasovanja tudi protiglasovanje in štetje glasov.

Po tej izjavi so se narodno - napredni poslanci odstranili iz dvorane. V imenu nemških poslancev je govoril dr. Eger.

Izjavil je, da bodo on in njegovi somišljeniki glasovali proti izpremembi § 7, ako ne bo večina uvaževala izpreminjevalnega predloga, ki ga bo on stavil glede te točke.

Iz zakonskega načrta, ki ga je predložila večina, je razvidna tendenca, da se spravi zadnjič v deželnem zboru razveljavljena dva ljubljanska mandata v roke druge stranke. Ta tendenca se kaže tudi v tem, da se hoče doseči spremembo občinskega volilnega reda ljubljanskega neposredno po izvršenih volitvah, ki niso izpolnile vseh nad, ki jih je stavila deželnozborska večina o novem volilnem redu.

Nesprejemljiv je zlasti § 7., ki določa, da bi naj imeli okoličanski volilci, ki volijo pri občinskih volitvah v Ljubljani, volilno pravico v mestu tudi pri deželnozborskih volitvah. Ti volilci, ki imajo svoje posestvo in svoje bivališče v okolici, nimajo s mestnim prebivalstvom nobenih skupnih interesov, marveč so z vsem svojim bitjem navezani na okolišansko občino. Zato je povsem neumljivo, zakaj se te poljedelce hoče odtrgati od njihove grude ter jim dati volilno pravico mesto v domači občini v mestni občini.

Sicer pa je § 7. v obliki, kakor ga nasvetuje odsek v direktnem nasprotju s § 14. deželnega volilnega reda, ki izrecno določa, da ima tisti, ki plačuje davek v občini, volilno pravico v občini svojega rednega bivališča.

Končno je izjavil govornik, da bi bili nemški poslanci pripravljeni, glasovati za § 7., ako bi se istočasno primerno izpremenil tudi § 14. deželnega volilnega reda.

Referent Evg. Jarec je skušal zavrniti očitane posl. Egerja, da naslednje predložiti zakonski načrt gotove tendence. Rekel je, da ima njegova stranka s spremembo občinskega volilnega reda ljubljanskega — najčistejši namen. Tendencia bi se klerikalcem dala očitati kvečjemu takrat, ko je predložila novi občinski volilni red za Ljubljano. — Takrat Nemci niso očitali zakonu tendencijoznosti. Zakaj ne, to se ve. Ali bi morda dr. Eger rad sedaj reasumiral sklepanje o novem ljubljanskem statutu? Ni verjetno. Če pa tega neče, naj ne zavira potrebne izpolnitve ljubljanskega občinskega volilnega reda.

Predloženi načrt o izpremembi občinskega reda, oziroma občinskega volilnega reda je bil nato v drugem in tretjem čitanju sprejet ob abstinenca naprednih poslancev s 26 proti 7 glasovom.

Z istimi glasovi je bila sprejeta tudi ta - le resolucija: Zakonski načrt o spremembi občinskega in volilnega reda za Ljubljano v obliki, kakor ga je sprejela klerikalna deželnozborska večina, se glasi tako - le:

Člen I.

§ 7. zakona z dne 5. avgusta 1887. je v svoji dosedanjih besedi razveljavljen ter se glasi odsele:

§ 7.

Občinski družniki so tisti avstrijski državljani, kateri v občini sicer nimajo domovinske pravice, pa posedujejo tamkaj kako hišo ali zemljišče, ali ki plačujejo od svojega, v občini samostojno izvrševanega obrta ali od svojega pridobitka direktno davek, ali pa ki stanujejo v občini in tam od katerega drugega dohodka plačujejo davek.

Člen II.

§ 24. in § 48. volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano z dne 17. oktobra 1910. l. sta v svojem dosedanjem besedilu razveljavljena ter se glasila odsele:

Volilne izkaznice in volilne kuverte morajo biti za posamezne volilske razrede raznobarvne, in sicer za

prvi volilski razred zelene, za drugi modre in za tretji razred rdeče.

Volilna izkaznica mora obsegati tekočo številko imenika volilcev, natančno označbo (ime in priimek) volilnega upravičenca, kakor tudi volilne in dan volitve, uro nje začetka in zaključka pa tudi število občinskih svetovalcev in namestnikov, ki jih je izvoliti.

Tudi je na izkaznici izrečno pismniti, da se smejo pri volitvi uporabljati le uradno izdane in v uradnim pečatom označene kuverte.

Poleg tega je na volilni izkaznici navesti določila § 45. o predpisih glede veljavnosti glasovnice in bistvena določila §§ 60. do 63., 66. in 67. o volilni dolžnosti.

Volilne kuverte morajo biti iz močnega, neprozornega papirja in enake oblike.

Kuverta ne sme imeti drugega zunanjega znaka, nego le uradni pečat in označbo volilnega razreda z rimsko številko I, oziroma II in III.

Vsakemu volilnemu upravičencu je na zahtevo proti povračilu 2 h za vsak komad tekom 48 ur izročiti toliko uradnih kuvert, kolikor jih s svojim vplačilom naroči.

Namesto izgubljenih ali nerabljenih izkaznic mora izdati mestni magistrat duplikat vsakemu volilnemu upravičencu, ki to zahteva.

Namesto izgubljenih ali nerabljenih kuvert mora izročiti mestni magistrat ali na dan volitve predsednik volilne komisije volilnim upravičencem na njih zahtevo druge kuverte.

§ 48.

Ako vsota teh posamnim listam pripadlih mandatov ne doseže števila vseh mandatov, ki jih je oddati, so prideli prvi ostali mandat oni listi, ki je imela pri pridelitvi mandatov v dotičnem volilskem razredu največ neupoštevanih glasov, eventualni drugi ostali mandat pa oni listi, katera je imela za prvo največ neupoštevanih glasov. Nadaljnje ostale mandate je po načelu, ki velja za pridelitev prvega in drugega ostalega mandata, odkazati posamnim listam.

Pri enakem številu glasov odloči žreb.

Dalje nasvetuje odsek sledečo resolucijo:

Deželnemu odboru se naroča, da na podlagi dosedanjih izkušenj glede nekaterih nejasnosti in pomanjkljivosti občinskega reda in občinskega volilnega reda za deželo stavi deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju primerne nasvete in predloži eventualno potreben zakonski načrt.

Razni predlogi.

Posl. Jarec poroča v imenu ustavnega in občinskega odseka o odkazanem mu poročilu deželnega odbora o spremembi zakona o občinskih takсах in predlaga:

Visoki deželni zbor skleni:

1. Načrtu zakona o občinskih takсах, kakor ga je predložil deželni odbor, se pritrdi.

2. Deželnemu odboru se naroča, naj temu sklepu izposluje Najvišjo sankcijo.

Zakonski načrt se je po nekaterih izpreminjevalnih predlogih posl. Bartola in Pegana sprejel.

Posl. Zabret poroča v imenu ustavnega in občinskega odseka o izločitvi davčne občine Velesovo iz sedanjega davčne občine Senčur pri Kranju in ustanovitvi samostojne krajne občine Velesovo in predlaga:

Visoki deželni zbor skleni:

Davčna občina Velesovo se izloči iz krajne občine Senčur in ustanovi kot samostojna krajna občina.

Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu Najvišje odobrenje v smislu § 3. o. r. Se sprejme.

Posl. Jarec poroča v imenu ustavnega in občinskega odseka o odkazanem mu poročilu deželnega odbora o izločitvi davčne občine Gorenje polje iz občine Toplice in ustanovitvi samostojne krajne občine Gorenje polje in o petičiji župnega urada v Toplicah v isti zadevi.

Uvažujoč razloge navedene v poročilu dež. odbora predlaga ustavnemu in občinski odsek: Visoki deželni zbor skleni: 1. Davčna občina Gorenje polje se izloči iz krajne občine Toplice in ustanovi kot samostojna krajna občina.

2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu Najvišje odobrenje v smislu § 3. o. r. Se sprejme.

Posl. Hladnik poroča v imenu upravnega odseka o samostojnem predlogu poslanca Dularja in tovarišev glede eiganov na Kranjskem in predlaga:

Visoki deželni zbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča, 1. da zahteva od visoke c. kr. deželne vlade, naj z vsoto strogo nastopa proti eiganom, ki ljudstvo nadlegujejo z beračenjem in tiste, ki nimajo v deželi domovinske pravice izžene,

2. da tistim, ki imajo v deželi domovinske pravice, prisrbi primerno delo pri javnih zgradbah, pri tem pa zahteva strogo nadzorstvo, da ne bodo kmetovalcem delali škode,

3. da se obrne na visoke c. kr. ministrstvo, naj zahteva eiganov rodbin v državi uredi, oziroma, da se napravijo zanje naselbine.

Posl. Margheri priporoča predlog. Predlog se sprejme.

Sladkorni podkarti ljubljanskih trgovcev.

Posl. dr. Lampe poroča v imenu upravnega odseka o nujnem predlogu posl. dr. Pegana in tovarišev zaradi stvoritve nekega sladkornega podkartela ljubljanskih trgovcev. V svojem uvodnem govoru primerja karteliste s tatovi in roparji. Končno predlaga:

Visoka zbornica skleni:

Ker se dajo kričice krivice, ki jih napravljajo karteli konsumentom, preprečiti le na ta način, da se take in enake združuje producentov postavijo pod nadzorstvo državne oblasti, pozivlje deželni zbor c. kr. deželno vlado, da z vsemi močmi podpira stremenje osrednjega parlamenta na izdaje kartelnega zakona s kojim se uvede stroga državna kontrola nad karteli, oziroma tem podobnimi združitvami producentov.

Posl. Galle govori kontra. Pravi, da noče kartelov splošno braniti. Sladkorni kartel ljubljanskih trgovcev se je pa sklenil edino vsled tega, ker trgovci do zdaj niso s sladkorjem prav nič zaslužili, temveč se celo imeli izgubo. Vsi trgovci, združeni v tem kartelu, ne morejo več zaslužiti nego kakih 70.000 kron na leto. Odločno pa zavrača, da je dr. Pegan napadal in žalil ugledne in pridne trgovce — vsled česar ga dež. glavar pokliče k redu.

Dr. Pegan odgovarja Galletu. V svojem nadaljnjem govoru mora priznati, da postopanje tega podkartela zdaj vendar ni tako odušeno, kakor je to trdil v svojem prvotnem utemeljevanju. To milejše postopanje označuje kot svojo zaslugo in zaslugo — »Slovenca«.

Posl. dr. Triller pravi predvsem, da bodo narodno-napredni poslanci glasovali za predlog upravnega odseka, ker je bila narodno-napredna stranka vedno proti vsem tistim kapitalističnim združitvam, ki imajo namen na obet in škodljiv način vplivati na konsumente. Če bi vedeli, da se more v tej zbornici kaj storiti proti kartelom, tedaj bi bili narodno-napredni poslanci prvi, ki bi se pridružili taki akciji. Ost tega predloga pa ne gre proti osrednjemu sladkornemu kartelu, temveč proti nekaterim ljubljanskim trgovcem, ki imajo baje namen na odušski način škodovati manjšim trgovcem in konsumentom. Kot poslanec ljubljanskega mesta si je žel v dolžnost, da si je o stvari poiskal potrebnih, zanesljivih informacij. Slovesno pa protestira govornik proti temu, da imenuje posl. dr. Pegan že vnaprej vsakega, ki bi si upal navesti protidokaz njegovim trditvam, kot zagovornika kartelov. Ljubljanski trgovci so ustanovili edino nakupovalno združitev.

Povod k temu združenju je le ta, da se vsled visoke cene sladkorja rabi mnogo kapitala, kajti sladkorni kartel zahteva plačilo v 30. dneh, dočim odjemalci na deželi, vsled splošne denarne krize s plačili zelo zaostajajo. Vsled tega je nastala občutna potreba, poiskati si denarni zavod, da prevzame financiranje.

Razun tega ima to združenje tudi namen, da obvaruje udeležence izgub od strani slabih in počasnih plačnikov.

Dr. Pegan je trdil, da so kartelisti zaslužili pri vagonu 516 K in da zaslužijo v enem letu 361.000 K. Če bi bilo to resnično, tedaj bi bilo tako postopanje faktično odušeno. Govornik ima pa na razpolago originalne fakture, na podlagi katerih hoče podati par kalkulacij.

Glasom priloženih faktur, ki jih ima govornik na razpolago, se je nakupil sladkor za mesec januar po 96 K 25 vin. Če odstajemo od tega zneska običajni rabat 50 K, stane sladkor 95 K 75 v

Voznina do Ljubljane je znašala takrat povprečno 4 » 40 » 2% odbitka od voznine — » 09 »

Dovoz v skladišče — » 08 »

Bančni stroški — » 25 »

Ostali režijski stroški — » 10 »

tako da stane sladkor 100 K 67 v prodal se je pa pri manjših množinah po 101 K, pri odjemu celih vagonov pa tudi ceneje. Zaslužek tedaj 33 K pri vagonu, kar je popolnoma pošteno.

Za mesec februar se je nakupil sladkor po 93 K 25 vin., odstevši 50 kron rabata, stane sladkor 92 K 75 v, znižana voznina do Ljubljane 4 K 95 vin., 2% odbitka od voznine 10 vin., dovoz v skladišče 08 vin., bančni stroški 25 vin., ostali režijski stroški 10 vin., skupaj 98 K 23 vin.

Ta sladkor se prodaja pri odjemu 200 grad 99 K, pri odjemu 100 grad 99 K 25 v., pri odjemu 50 grad 99 K 50 vin. Pri odjemu celih vago-

nov se prodaja po 98 K 50 vin. in tudi ceneje. Pred par dnevi je pa prodal sladkorni kartel sladkor za nadaljne 2 K, ter se bo moral vsled tega sladkor odselej prodajati 2 K višje.

Iz vseh teh podatkov je razvidno in natančno dokazano, da so trditve dr. Pegana neresnične.

In če kartel tako dela, ne bo zaslužil 361.000 K, temveč samo 35.000 kron.

Narodno - napredna stranka nima namena, ščititi kartelov, ne more pa mirno gledati, da se v tej zbornici medu poštenim trgovcem v obraz očitane skrajnega odušstva. Govornik upa, da bo dr. Pegan, ki je sprožil to vprašanje, svoja očitavanja umaknil. Če pa tega ne stori, tedaj ni šlo za resen nastop proti kartelom, temveč za navadno demagoško tendenco. (Govorniku ploskajo narodno-napredni poslanci. Deželni glavar dr. Šusteršič ga pa pokliče k redu.)

Dr. Pegan vzdržuje še vedno svoje trditve, da ti trgovci odpirajo ter hoče z raznimi zavijanjimi opravičiti svoje številke.

Dr. Krek govori na dolgo in široko o osrednjem sladkornem kartelu in ponavlja svoja razna predavanja in govore, ki jih je imel o tej zadevi.

Kot zadnji govori poročevalec dr. Lampe, na kar se predlog sprajme z glasovi vseh treh strank.

Dež. glavar dr. Šusteršič prekinsejo do pol 4. V popoldanski seji pride v razpravo zakonski načrt o podzavljenosti ljubljanske policije.

Dnevne vesti.

+ Ljubljanski škof je odpravil več praznikov. Na Štajerskem ostanejo vsi prazniki, na Kranjskem pa je odpravljen sedem praznikov in med njimi najlepši, tisti, ki so jih ljudje najbolj ljubili. Ljubljanski škof je odpravil naslednje praznike: svečnico, sv. Jožefa (deželnega patrona kranjskega), Marijino označenje, velikonočni in binkoštni ponedeljek, Marijino rojstvo in praznik sv. Štefana. Ljubljanskemu škofu ljudje torej še ne garajo dovolj, moral jim je vzeti še sedem dni počitka in razvedrila. Prihodno nedeljo bo ta škofova odredba razglašena po vseh kranjskih cerkvah. Svet se seveda čudi, s kako lahkim srcem je škof odpravil kar sedem praznikov. Cela stoletja je bil smrtni greh, če teh praznikov nisi praznoval, zdaj pa je škof pokazal, da na tem vse skupaj ni nič bilo. Ta odprava praznikov bo imela tudi gospodarske posledice in bo povzročila velike sitnosti in prepire med delodajalci in delojemalci. Na Štajerskem pa bodo vsega tega obvarovani. Na Kranjskem boš moral te odpravljene praznike delati — če pa stopiš čez štajersko mejo in boš tam delal, boš imel smrtni greh. Grešno torej ni več kako dejanje samo, ampak je od kraja kjer kaj storiš odvisno, kaj je greh in kaj ne. V Hrastniku in v Trbovljah bo smrtni greh, delati na pr. na binkoštni ali velikonočni ponedeljek, pet minut od tam, v Zagorju, pa ni več greh! Res, lepo jo je pogodil ljubljanski škof.

+ Rakek in St. Rupert. V ponedeljkovi štev. »Slovenca« kriči neki klerikalni dopisnik jako ogorčeno in vprašuje vsa oblastva, kaj hočejo storiti proti temu kričočim protipostavnostim, »da se dostavljajo za obč. volitve v St. Rupertu na Dolenjskem, že z liberalnimi kandidati natisnjene glasovnice, katerih da se je izdale gotovo že čez par sto.« Je-li to resnično ali ne, to preiskovati je stvar poklicanih oblastev, ali da se spozna, kako klerikalci vidijo vsako malenkost pri svojih nasprotnikih in kriče ter kličejo takoj vsa oblastva na pomoč, medtem ko imajo sami nebroj veliko hujših nepostavnosti na svoji kosmati vesti, — navedemo slučaj, ki to dosti jasno dokazuje. Občinske volitve na Rakeku, ki bi se imele vršiti dne 18. januarja t. l. so bile preložene ravno vsled sleparstev, ki se jih uganjali naši ljubi klerikalci, ker niso volilec hoteli izročiti legitimacij in glasovnic in ker so vsiljevali volilec glasovnice, na katerih so bili natisnjeni že klerikalni odborniki. Torej naj klerikalci najprej pometajo pred svojim dosti umazanim pragom, predno kličejo z vse ogorčenostjo vsa oblastva na pomoč.

+ Strah pred Jugoslovani. V današnji »Volkszeitung« je priobčil poslanec Dobernig, predsednik avstrijske delegacije, članek o jugoslovanskem gibanju. V članku pravi med drugim: »Mnogo bolj kakor borbe med Čehi in Nemci na Češkem mora nemško narodnost zanimati to, kar se dograiva v Alpah, na Jadranski obali, ob Savi in na Balkanu. Zagreb je že danes politično središče, mnogo važnejše kakor Praga. Imena Trst, Sarajevo in Ljubljana imajo v sebi veliko važnost za usodo, ne samo za Nemce, stanujoče v jugovzhodnih krajih, marveč tudi za vse avstrijsko narodnost, zlasti pa za državo same.

Dasi se danes o trializmu manj govori kakor prej, vendar je ta ideja še vedno živa in mnogo je sil, ki so na delu, da jo oživijo. Vključ vsem oficijoznim poskusom, da se zateji obstanek trializma, bo se nekega dne ta ideja pojavila velika in vidljiva, tudi za one, ki dolže sedaj južne Nemce arthopetnosti. V nekem dopisu iz Ljubljane se je naglašalo, da bi zadostovalo šest mesecev in primerna finančna sredstva, da bi se iz slovenskih pokrajin izkoreninila nemška trgovina in nemška obrt. Ako bi se posrečilo Nemce iztisniti od Adrije, potem bi v nekaj desetletjih postale jadranske pokrajine, Hrvaška, Bosna, Hercegovina in Dalmacija nova Lombardija, zrela za ocepjenje, ker bi ne bilo težko iztisniti in poslovati Italijane, nastanjeni v Istri, Gorici, Gradiški in v Trstu. V zadnjih treh letih so se zgodile na jugu velike spremembe: slovenski kapital, pošiljan od — zunaj, podpira agresivne težnje Jugoslovancev. S pomočjo slovenskih bank na Kranjskem in na jadranski obali se izvajajo sistematične spekulacije, ki teže za tem, da iztisnejo iz slovenskih pokrajin nemško trgovino in nemško spekulacijo. Istodobno se neprestano širi poslovanje Primorja, Dalmatinske mesta, ki so bila pred enim pokoljenjem še pretežno italijanska, so sedaj hrvaška. V Istri se ponavlja isti proces, v koliko pa so se Slovenci v Trstu in Gorici okrepili, pa dokazujejo številke zadnjega ljudskega štetja. Vsak še tako površen motrilec bo našel zvezo med temi fenomeni, ki se morajo smatrati kot izraz krepkega probujenja Hrvatov in Slovencev, podpiranega od panslavizma... Hrvatska politika je naperjena proti Madžarom, slovenska pa proti Nemcem. Združeni Slovenci in Hrvati delujejo na to, da bi se na Dunaju uvaževali kot kompetentni faktorji v slučaju, kadar bi se oživitvile trialistične ideje. Ni treba, da bi se nabajal sredi onih živahnih elementov, ki pripravljajo novo evolucijo v južni Avstriji, vendar lahko vsakdo ugane svrhe jugoslovanske politike in si ustvari o njih svojo sodbo. Iz te sodbe pa izvira skrb in strah Nemcev v južnih deželah za bodočnost. — Strah ima velike oči, vendar pa moramo priznati, da so Dobernigova izvajanja zanimiva, dasi slone v bistvu na napačnih premisah.

— Iz finančne službe. Finančni svetnik Herman pl. Nickerl v Ljubljani je imenovan za višjega finančnega svetnika.

— Gledališka enota. Sinoči se je vršila v mestni posvetovalnici na poziv »Slovenskega dramatičnega društva« enota o gledališkem vprašanju, katere so se udeležili poleg zastopnikov političnih strank tudi zastopniki »Matice Slovenske« in »Glasbene Matice«, da se razgovore o perečem vprašanju, kako doseči za prihodnjo sezono, da bo moglo gledališče vršiti svojo nalogo. Ker je »godna rešitev vseh vprašanj, ki so v tem vprašanju v zvezi, v drugih rokah, in ker bi bilo dobro stvari le na kvar, če bi se ventilirale v javnosti stvari, ki še niso dozorele, poročamo o predlogih enote šele pozneje, ko pride stvar v tir. Enketa naravno sama ni mogla sklepati o ničemer, razbistrila pa je vsaj to vprašanje, ki čemer so zlasti mnogo pripomogli obširni referat g. prof. Kobala in temeljiti nasveti g. občinskega svetnika Kristana.

— Za knjižnico »Gospodarskega zaprednega društva za šentjakovski okraj« je podarilo obrtno pomožno društvo 10 K, strelski klub »Sloga« pri Kavčevu pa 4 K 90 v, za katero naklonjenost jima izreka odbor najskrajnejše zahvalo z željo, da bi našla več tako narodnozavednih pomemalcev. Knjige so pa darovali: ga. Marica Kruharjeva, gđ. Pavla Lotričeva, g. Franjo Trtnik in g. Iv. Šršen. Tudi tem se odbor zahvaljuje najskrajnejše in upa, da bo ta lep pogled vzbudil narodno požrtvovalnost še v mnogem drugem narodnjaku. Kako potrebna je bila ta knjižnica, dokazuje dejstvo, da se izposodi vsak teden okoli 400 knjig in da mora društvo, da zadosti vsem čitanja željnim obiskovalcem knjižničnim, razpolagati z jako raznovrstnim bevilom, zabavnim in poučnim. Zato darujte tej knjižnici knjige ali jih pa prepustite proti zmerni ceni!

— Pojasnilo. Naš članek »Sodnijski panama v Ptuj«, natisnjen v števil. 41. »Slov. Naroda« je podpisan s psevdonimom »Abditus«. Konstatujemo, da znani socialni pisatelj Abditus, ki se poslužuje tega psevdonima že mnogo let v »Naših Zapiskih« in drugih revijah, ni z označenim člankom v nobeni zvezi.

Z Gline se nam piše: Na pustno soboto zvečer razveselili so nas patri franciskani zopet z prireditvijo zabavnega večera pri pogrnjenih mizah. Nič jim ne zamerimo gospodom na strogo katoliški podlagi, če se tudi nekoliko pridružijo čestilem Kurenta. Človek se mora časih malo razvedriti, kdo bo pa vedno samo molil in se na smrt pripravljati. Prav

jo torej, da se franciskani časih malo razveselijo in časte Kurenta. Grdo pa je, da hočejo ljudi drugačnega političnega življenja zaradi enake saba-ve v peklo pokopati. Ko so imela dekleta svoj stanovski nauk, jim je rekel pater: Rad bi imel enkrat tako veliko armado, da bi v Rožni dolini plesno šolo podrl. Če je plesniš tro- takopr, naj skrbe najprej, da bo v njihovem taboru ponehal. »Dome« gotovo ni bil zidan zato, da bi se v njem vršile veselice pri pogrnjenih mizah; to se pravi: pili ga bomo in jedli in še kakoga svetnika na pomoč klicali... Pri »Dome« se ne ve, ali je bil slučajno ali namenoma tako zidan, da se tišči gostilne in dr. »dome« in gostilna zajedata iz enega vodnjaka vodo. S prvega je bilo to trdno pregrajeno, a danes vidiš tik vodnjaka čedna vratica in pri teh ti svigajo z veselico v »dome« v sosedno gostilno na plesišče kar 50% katoliških udeležnikov. Seveda je le slučaj, da ima gostilničar o vsaki taki priliki veselico z godbo in vedno prav dobro opravi. Menda je samo to pot v »dome« stržil 120 K, kar ni malo. Gostilničar ima s svojega stališča seveda popolnoma prav in mu želimo mnogo uspeha. Vse to kaže, da se naši katoliški abstinente malo menijo za svoje zapovedi. No, pa saj so člani sloveče »Judske« stranke. Patra pa, ki se je tako živahno sukal med to, na čisto plesišče uhajajočo družbo, vprašamo, če je bil gluh ali slep in zakaj ni zdaj nastopil proti plesu s tiste encrčijo, s katero je oznanil, da bi rad podrl plesišče v Rožni dolini. E, se poznamo. Če je kaj na katoliški podlagi, je vse dovoljeno in posebej če pri tem katoliški dom dober kšeft napravi. Denar, denar, denar — to je tisti bog, okrog katerega se sučejo tudi flečkajarske kute. Menda ne bo dolgo, pa bodo tudi v katoliškem domu plesali, da se bo vse kadilo. — Tihi opozovalci.

Preložitev pokopališča. Občinski odbor mestne občine v Novem mestu je sklenil, preložiti pokopališče v Novem mestu iz sredine mesta na Hočevarjev marof ob Ločinski cesti. Pokopališče je zdaj na edinem mestu, kjer bi se mesto lahko razvijalo, tik ob drevoredu, tam, kjer se cepi nova državna cesta od stare, vodeče čez Kapiteljski hrib v Bršljin. Tudi postaja staro pokopališče sčasoma premajhno, odkar imamo žensko bolnišnico.

Župnik Heinrich Bukowicz v Mokronogu kot gospodar! Kakor je celi kranjski deželni dobro znano, so bili pred leti dolenski vinogradi uničeni in dolenski kmetovalci je vsled tega prišli na rob propada. Ubogi kmetovalci le še ni vrgel puške v korožo, zagrabil je za lopato in kramp ter pričel vinograde znova regulirati. Tudi naši sosednji župniki so to večinoma storili, ter dali kmetu pogum in izglede, ter se delo že pričinja dobro obrestovati. Naš župnik Heinrich Bukowicz pa dela pri tem izjemo! V Malkoven ima farovski vinograd in hram, katerega so predniki vedno marljivo obdelovali, a sedanjemu župniku se to delo slučajno ne poljubi, pustil je, da je vinograd postal puščava, hram pa brez strehe razpada. Ljudje obžalujejo prihodnjega župnika, ki bode mesto nekdanjega cvetočega vinograda prevzel puščavo, mesto hrama pa razvaline. Dobro bi bilo, ako bi v to »delovanje« župnika Bukowitza posegla vmes c. kr. finančna prokuratura v Ljubljani.

Maskara na parah. V Spitališki fari pri Motniku in sicer v vasi Kozji hribet je pri posestniku in nekdanjemu organistu Francu Suštarju ležal 24 let stari fant po domače Gornarjev Peter kot maskara na parah. Kakor običajno, tako so fantje tudi letos šli v maskare. Na pustni tork zvečer okoli 9. je prišlo pet maskar k zgoraj imenovanemu posestniku v hišo. Dobili so nekoliko pijače, potem pa so po stari šegi hoteli nekoliko poplesati. Ker pa domače dekle niso hotele z maskarami plesati, je nastal majhen prepir. Suštarja je minila potrpežljivost in ukazal je fantom ven, drugače bom streljal. Štirje fantje so takoj odšli, ostal je pa Peter, najmočnejši in najpogumnejši med njimi, ki je rad šale zbijal. Videc, da je Suštar res potegnil revolver, je začel iskati svoj nož, a ga ni mogel tako hitro iz žepa potegniti, ker je bil našeljen. Med tem je Suštar že trikrat ustrelil; dve krogli sta zleteli v strop, tretja pa je Petra zadela v prsi. Fant se je mrtev zgrudil na tla. Da bi bilo manj ceremonij, so mrljica kar v hiši, kjer je bil umorjen, položili na pare in sicer kar našeljenega kot maskara. To se je zgodilo v fari, kjer niti in pase ovčice — župnik Anton Mezek, o katerem bo zopet enkrat treba zapisati odločno besedo.

Nepreviden kolezar. Ko je večerjal šel iz Rožne doline v Ljubljano sluga Jakob Avgustinčič, je za njim pripeljal s kolesom ključavničar Pavel Štrukelj in zadel s kolesom Avgustinčiča v hrbet ter ga podrl na

tla. Pri padcu se Avgustinčič ni poškodoval pač pa si je močno ranil glavo.

Nogo slomil. Ko se je večerjal vračal Franc Stein, cerkovnik v Hrastju od Sv. Jošta je nerodno stopil na neko korenino, vsled česar je padel in si slomil desno nogo. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Pes vgrinil je sinoči na Marije Terezije cesti knjigoveškega vajenca Cirila Krimana v levo uho in ga poškodoval. Lastnik psa je znan.

Cegav je vozilek? Na Dovočni cesti je pred nekaj dnevi nekdo ustil dvokolesni, rjavo pleskan vozilek. Lastnik voza naj se zgleda na policiji.

Zatekel se je k neki stranki v Mladiki pes rjavkaste barve z belo črto čez hrbet.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpravilo z južnega kolodvora v Ameriko 14 Madžarcev in 8 Hrvatov; 25 Hrvatov je šlo pa v Švico.

Izpuščen iz zaježeno. Kuharica Emilija Jamšek je izgubila črno baržnasto pomladar s tremi ključki in nekaj denarjev. — Dikaj Božidar Gregorij je izgubil zlate igle z opalom, vredne 22 K. — Stavce g. Fran Javornik je našel pred našim gledališčem blagajniški ključ. Lastnik ga dobi na osrednji stražnici.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v četrtek, se poje predzadnji velika lirski opera »Rusalka« (za par - abonente). — V soboto zadnjič opera »Rusalka« (za neparabonente). — V nedeljo popoldne ob 3. pri zelo nizkih cenah predpustna burka »Milijon« (za lože par), na katero opozarjamo širše občinstvo in še posebej odre na deželi. Zvečer se poje drugič V. Parmova opereta »Carlične amanceke« v novi opremi (izv. abonementa; za lože nepar). — V tork prve Echezarjeva slavna psihološka drama »Blaznik ali svetnik«.

P. n. gg. posestnike gledališča z dežele opozarjamo, da se igra v nedeljo popoldne ob 3. izborna burka »Milijon«, ki je primerna tudi za male odre, in zvečer ob pol 8. V. Parmova opereta »Carlične amanceke«, ki se konča že ob pol 10., tako da je zveza z vlaki prav ugodna.

Književnost.

— Novi Akordi. Zadnja številka X. letnika obsega šest skladb, nima pa književne priloge. Uredništvo pravi, da so stroški ogromni, naročnikov je pa tako malo, da bo književna priloga nehala izhajati, če se z novim letom ne poveča število naročnikov. Iz tega, ki zveni iz uredniškega apela je spoznati, da je to zadnji poziv in zadnji poskus pridobiti za literarno prilogo toliko naročnikov, da bo mogla izhajati. Naročila sprejema založništvo Lav. Schwentner v Ljubljani in tudi Narodna knjigarna v Ljubljani.

— Militär-literarische Rundschau. Tiskovni oddelek vojnega ministrstva na Dunaju je pod gorenjim naslovom začel izdajati mesečno revijo, ki ima namen pripadnike c. in kr. armade in sploh za vojaške stvari zanimajoče se kroge na kratko informirati o najvažnejših objavah vojskega časopisja in strokovne literature sploh. Celoletna naročnina znaša 2 K, s pošto 2 K 40 v, posamezne številke 20 v. Naročila sprejema založništvo Seidel & Sohn, Dunaj I. Graben 13.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pogreb grofa Aehrenthala.

Dunaj, 22. februarja. Danes se je vršil pogreb grofa Aehrenthala, ki se ga je udeležil prestolonaslednik Franc Ferdinand, mnogo nadvojvod in nadvojvodinj in zastopniki diplomatske kora. Pogreba so se udeležili načelniki skoro vseh uradov in posebna deputacija iz Budimpešte pod vodstvom ministrskega predsednika grofa Khuena. Izmed ogrskih ministrov sta bila navzoča naučni in poljedelski ministri. Prišlo je tudi 40 poslancev ogrskega državnega zbora z državnozbornim predsednikom Navayem na čelu. Ob 2/3. se je začel pomikati sprevod od zunanjega ministrstva proti cerkvi sv. Mihaela, kjer je opravil cerkvene ceremonije kardinal-nadškof dr. Nagl. Nato se je sprevod pomikal mimo opere, po Ringu, Schwarzenbergovem trgu, skozi cesto princev Evgena na državni kolodvor, od koder prepelejo truplo v Dutane na Češkem, kjer bodo truplo jutri popoldne pokopali. Novi zunanji minister grof Berchtold pride jutri osebo v Dutane in se udeležiti pogreba.

Zaprislega viteza Bilinskega.

Dunaj, 22. februarja. Danes dopoldne ob 10. je cesar zaprisel skupnega finančnega ministra viteza Bilinskega. Pri zaprisegi sta intervenirala zunanji minister Berchtold in najvišji komornik grof Gudenau.

Nižjeavstrijski deželni zbor in srakoplovstvo.

Dunaj, 22. februarja. Nižjeavstrijski deželni zbor je sprejel predlog, s katerim se razpisuje darilo 30.000 K za polet Bernolir - Dunaj in darilo 20.000 K za deželni polet po Nižjeavstrijskem.

Novi član gospodarske zbornice.

Praga, 22. februarja. »Unione peroc«, da bo imenovan za člana gospodarske zbornice tudi moravski deželni glavar Otokar Serenyi. Cela lista novih članov gospodarske zbornice bo uradno objavljena 2. marea.

Češko - nemška sprava.

Praga, 22. februarja. »Národní politika« priobčujo poročilo o sedanjem stanju češko - nemških spravniških pogajanj. V večerajši seji komiteja referatov so se pogajanja definitivno razbili. Niti do zblizanja ni prišlo, še manj pa do kakega sporazuma. Šlepa, da naj se pogajanja nadaljujejo pozneje, ni nič drugega kakor gola formalnost.

Badeni odstopi.

Lvov, 22. februarja. Tu se govori, da namerava deželni maršal grof Badeni v kratkem iz zdravstvenih ozirov odstopiti. Njegov naslednik bo najbrže poslanec vitez Abrahamoviz.

Mandat ministra Bilinskega.

Lvov, 22. februarja. Za dosedanja državnozborni mandat Bilinskega v mestnem okraju Rzeszow se bosta potegovala bivši minister dr. pl. Duleba (demokrat) in dr. Adam (vsepoljak). Volitev se vrši začetkom meseca aprila.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 22. februarja. Zdelo se je, da je mir v ogrskem državnem zboru že zagotovljen. Pri večerajši konferenci Kossuthove stranke, pa se je en del te stranke branil, privoliti mirovni pogojem. Konferenca se nadaljuje danes zvečer, in bo definitivno sklepala o nadaljnjih pogajanjih z vlado.

Dunaj, 22. februarja. »Neues Wiener Abendblatt« priobčujo članek, ki ga je pisala visoka oseba, ki je bila pred kratkim pri cesarju v avdienci. Glasom tega članka ima ogrski ministrski predsednik grof Khuen polno moč, skleniti s Kossuthovo stranko mir, ter ima tudi pravico, ugoditi vsem zahtevam te stranke. Cesar je o detaljih mirovni pogojev popolnoma informiran in z načrti ministrskega predsednika Khuena popolnoma zadovoljen. Če bo Khuen videl, da se Justhova stranka tekom dveh ali treh tednov ne ukloni, bo ogrski državni zbor že koncem marca razpuščen.

Nov ogrski sekcijški šef.

Dunaj, 22. februarja. V kratkem bo imenovan na mesto odstopivšega sekcijškega šefa grofa Pavla Esterhazyja zopet sekcijški šef madžarske narodnosti.

Davek na samec.

Budimpešta, 22. februarja. V občini Nagy Perkata pri Stolnem Balem gradu, kjer morajo približno 200 otrok preskrbeti v mestnem sirotišču, je pri občinski seji predlagal kmetovalec Mihael Vass, da naj občina obdači vse v občini živeče samece in da naj se iz tega davka plača vzgoja sirot. Predlog je bil sprejet z vsemi glasovi proti glasu enega samega — sameca. Najbrže pa bo vendar ta edini zmagal, ker je več kakor dvomljivo, če bo ta sklep dobil pravomočnost.

Dogodki v Zagrebu.

Zagreb, 22. februarja. Zaradi predvečerašnjih dogodkov v gledališču, je bila vpeljana stroga preiskava. Maskarado je baje odpovedal komite sam na pritisk demonstrantov, ki so razbili tudi nekaj oken na dvorani.

Proti režimu na Hrvaškem.

Dubrovnik, 22. februarja. Za sinoči so sklicali Srbi in Hrvati protestni shod proti nastopanju vlade na Hrvaškem, zlasti proti svojevoljnemu razpustu hrvaškega sabora in proti madžarskemu režimu. Po zbiranju so se vršile velike cestne demonstracije, pri katerih se je izkazalo orožništvo popolnoma brezmočno. Demonstranti so zaigrali madžarske zastave in se iztrgali orožnikom aretirane s silo iz rok. Pri tem sta bile dve osebi ranjeni. Samo posredovanju župana dr. Čingrije se je zlahkalo, da ni prišlo do nadaljnjega krvopletitja. Danes je dobilo orožništvo nova ojačenja.

Pritožbe črnogorskega kralja.

Berolin, 22. februarja. Črnogorski kralj Nikolaj se je ob priliki svo-

jega poseta v Petrogradu pritožil, da nimajo Črnogorci nobene možnosti se politično in gospodarsko razširiti. Zaradi tega je treba Črnogorcem, da dobe pomoč od zunaj. Ruski car je na to kralja zagotovil, da bo storila ruska vlada vse, da v najkrajšem času omogočijo angleške in francoske finančne skupine železnice med Donavo in Adrijo. Tudi reko Bojano bodo v kratkem uravnali s rusko pomočjo.

Albanske čete.

Cetinje, 22. februarja. Iz Skadra poročajo: Pred par dnevi je naskočila albanska plemena Dukadini turško vojaštvo ter ubilo in ranilo 30 vojakov. Dukadini so bili doslej mirni in se niso udeležili zadnje vstaje Malisorov.

Trgovska pogodba med Avstro-Ogrsko in Bolgarsko.

Sofija, 22. februarja. Pogajanja zaradi trgovske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Bolgarsko so se večeraj začela. Kakor se razglša, se bo uredilo vprašanje izvoza bolgarske živine v Avstrijo na podoben način kakor v pogodbah s Srbijo in Rumunsko, namreč tako, da se bo izvozni kontingent povisil. Merodajni krogi upajo, da se bo tekom pogajanj posrečilo, prenesti nasprotstva med Avstrijo in Ogrsko v tem vprašanju. Ogrska se namreč sedaj še protivi uvozu bolgarske živine. Interesantna bodo tudi pogajanja glede plovstva na Donavi, kjer se naj uravna pobiranje plovstvenih pristojbin na bolgarskem obrežju, kar ima mednarodno-pravni značaj.

Novi tiskovni zakon na Turškem.

Carigrad, 22. februarja. V kratkem stopi v veljavo nov tiskovni zakon, ki suspendira vse one časopise, ki bi prinašali hujskajoče članke proti Turčiji. Vsi časniki poročevalci, ki o Turčiji ne poročajo resnice, bodo izgnani.

Grof Witte pusti politiko.

Petrograd, 22. februarja. Dobro podučeni krogi, ki imajo stike z rusko duno, vedo, da namerava grof Witte izstopiti iz državnega zbora in pustiti politiko ter se postaviti na čelo velikega bančnega združenja.

Angleško - nemško razmerje.

Berolin, 22. februarja. V pončnih krogih govore, da je bil rezultat angleško-nemških konferenc popolnoma zadovoljiv ter mnogo ugodnejši, kakor so upali na obeh straneh. Lord Haldane je konferiral z grofom Wolff-Metternichom v Londonu. Skupni cilj je sestava protokola, v katerem naj bi bili začetni osnovni nazori o onih točkah, ki naj bi služile obem strankam za vodilo v njih prihodnji politiki. Ne gre pri tem za entento, marveč za popoln političen sporazum o vseh mogočih sporih. Pogajanja še niso zaključena.

Grozeč konflikt med Kitajsko in Japonsko.

London, 22. februarja. Iz Tokija poročajo: Japonske vojaške oblasti so prepovedale voditeljem kitajskih revolucionarnih čet nadaljno prodiranje v Mandžurijo; ter obenem zagrozile, da bo rabilo japonsko vojaštvo silo, če bi se revolucionarne čete ne uklonile.

Stavka na Angleškem.

London, 22. februarja. Poselniki premogokopov so objubili delavcem razne ugodnosti. Delavci groze, če pride do stavke, da bodo vse rove preplavili.

Kitajska republika.

Dunaj, 22. februarja. Kitajska republika je zaprosila tako na Dunaju, kakor pri drugih vladah, za priznanje nove državne oblike.

London, 22. februarja. Novoizvoljeni predsednik kitajske republike Juanšaj je prispel v Nanking, kjer ga bodo instalirali kot predsednika republike. V Pekingju vlada mir.

Nanking, 22. februarja. Ligvan Heng, ki je poveljeval revolucionarnim četam pri Vucangu je bil soglasno izvoljen za podpredsednika republike.

Mesto pogorelo.

New York, 22. februarja. Mesto Houston je popolnoma pogorelo. Večer ob pol 3. jutraj je začelo goriti skladišče za bombaž na kolodvoru in se je požar vsled močnega vetra razširil na celo mesto, ki je bilo za pol ure popolnoma v plamenu. Gasilci niso mogli ničesar opraviti. Niti razstreljevanje hiš z dinamitom ni moglo ustaviti požara. V 22. urah je bil ogenj vsaj deloma lokaliziran. Pogorišče obsega poldrugo kvadratno miljo. 250 hiš je totalno pogorelo, 3 cerkve so uničene. Mnogo ljudi je poginilo v požaru. 2000 ljudi je brez strehe. Škoda znaša okroglo 60 milijonov kron.

Naprednjaki, prispovajte za Narodni sklad!

Izpred sodišča.

otne obravnave pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

pva brata zaklal, enega ranil.

Frane Meke, 27letni sakonski otrok, je šel dne 25. decembra 1911 v svojem kraju Gorica prijem k jutranji maši, kjer se je pred mašo pripravil in pešal s 19letnim Francem Žarnom iz Vel. Meke. Med mašo sta mirovala, maši pa sta se začela na koru z obdelavati s pestmi. Med njimi je bil 24letni Anton Jurišič iz Mr. Meke, da bi preprečil prepir in pre. Ravno ko je zagrabil oba na roki, je čez njegovo ramo zamahnil Meke z levo roko in ranil Franceta Žarna z odprtim nožem po desnem senu in ga sicer s. lahko poškodoval, toda tako, da je rane curkoma lila kri. Meke je bil domov.

Po tej praksi je brat ranjenega Franceta Žarna Anton Zarn pred urkijo povpraševal Janeza Unetiča Meketovemu domu, da bi šel Meketa prašat, zakaj mu je razrezal brata, kmalu nato je Anton odšel z družino bratom Janezom Zarn proti Meketu. Med potjo srečata 15letni. Viktorja Šenerja in ga prosita, naj ma pokaže Meketov dom, katerega ma je pokazala tudi Ana Ratkovič. pridejo k Meketu, potka Zarn vrata in pokliče Meketa, naj od. Nato stopita v sobo, kamor se iskuli tudi 15letni Šener. Pri mizi stal Meke z dolgim, kuhinjskim v roki. Janez Zarn mu pravi: Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri.

Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri.

Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri.

Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri.

Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri.

Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri.

Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri. Meke, daj si mir, midva se nisva pri.

Razne stvari.

* Za umetnike. Berlin, 21. februarja. Pri večerjani dražbi sliarske galerije Weber so popoldne prodali za poldrug milijon slik.

* Nezgoda na morju. Kalkutta, 20. februarja. Ladja »Shin-ow« družbe »Irawaddi Flotter company« se je večerj par mil od bangona potopila. Karih 50 mož se potopilo.

* Ponesrečeni ribiči. Pariz, 21. februarja. Iz Lorienta poročajo: neki parnik je zadel v ribiški čoln ga prekal. Čoln se je takoj potopil. Parnik je odpel dalje, ne da bi kdo zmenil za ponesrečene ribiče. Ribiči so utonili, enega je rešil neki drug ribiški čoln.

* Sišinski čestita. Stanislaw, 21. februarja. Kazniški pasniki, ki so bili večerj oproščeni, so dobili ekspresno pismo, v katerem jim Sišinski čestita, da so bili oproščeni. Policija meni, da pisma ni pisal Sišinski.

* Grozne posledice prevrjene petrolejske svetilke. Klinkovice, 21. februarja. V stanovanju župana Tuše se je večerj zvečer prevrnila goreča petrolejska svetilka in zažgala hišno opravo. Štirje otroci župana so zgoreli.

* Nezgoda pred poroko. Hrno, 21. februarja. V Hoštynu pri Zabrehu je večerj gospa Nemec kuhala na špiritu svojemu sinu pred njegovo poroko za jtrk. Samovar se je prevrnil. Obledela se je vnela in ne srečnica je kmalu nato v groznih bolečinah umrla.

* Navdušena klerikalka. Brno, 21. februarja. Državno pravdnstvo je obtožilo 39letno šiviljo Alojzijo Bartušek zaradi izsiljevanja. Pisala je namreč poslancu Prochaski zaradi njegove protiklerikalne agitacije pismo, v katerem mu grozi, da mu bo zažgala njegovo hišo.

* Velika tatvina. Dunaj, 21. februarja. Vasilija Dykija, ki je izvršil v Petrogradu, kakor smo večerj poročali, zelo veliko tatvino, so prišli na Dunaj. Prijeli so ga na glavni pošti, ko je hotel tamkaj ravno dvigniti neko pismo, ki je bilo naslovljeno na njega. V hotelu, kjer se je nahajal, niso dobili niti ukradenih vrednostnih papirjev niti dragocenosti.

* Boj med vojaki in policisti. Budimpešta, 21. februarja. Iz Arada poročajo: V pustni noči je prišlo do krvavega spopada med huzarji in policisti. Policisti so šest huzarjev, ki so razbijali v neki gostilni, pozvali, naj bodo mirni. Prišlo je do pretepa. Huzarji so potegnili sablje, policisti pa revolverje. Trije policisti so bili težko ranjeni; huzarje je pa končno odvedla vojaška patrulja.

* Tihotapec. Kečkemet, 21. februarja. Orožnik Valentin Nemešy v Örkösyju je v gozdu naletel na tihotapec s tobakom, ki so pa takoj pobegnili. Eden od teh se je spoddaknil ter padel. Orožnik ga je hotel prijeti, toda tihotapec je ustrelil na njega iz revolverja ter ga zadel v prsi, da se je onesveščen zgrudil. Ponoči ga je težko ranjenega dobili neki kmet ter ga spravil v bolnišnico. Sedemdeset orožnikov zasleduje tihotapec.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. februarja: Antonija Jerič, likarica, 66 let, Gradišče 11. — Terezija Cepin, kočarjeva vdova, 64 let, Hauptmanca 5.

Dne 21. februarja: Anton Svetlin, plinar, sluga, 41 let, Sredina 11.

Dne 22. februarja: Elizabeta Krašner, zasebnica, 93 let, Radecke-ga cesta 11.

V deželni bolnici:

Dne 18. februarja: Marijana Gaber, kočarica, 44 let.

Dne 20. februarja: Teodor Hudeček, urar, 54 let.

Dne 21. februarja: Marija Pirc, cestarjeva žena, 38 let. — Marija Sinrečnik, postrežnica, 57 let. — Marija Miklič, mestna uboga, 70 let.

Scottova emulsija

vsebuje v čisto lahko prebavljivi obliki za razvite kosti in rast zob potrebne tvarine. To kaže razširjeno uporabljanje Scottove emulsije od strani gospodov zdravnikov

v otroški praksi, ako se hoče doseči stalno ojačenje razvite kosti. Otroci uživajo jako radi zelo okusno Scottovo emulsijo, jo lahko prenašajo in dobijo ravne, lepe kosti.

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulsijo. Znamka »Scott« je, ki je vplejana še des 55 let in jamči za dobro kakovost in učink.

Cena izvirni steklenici 2 K 90. Dobi so v vsaki lekarni

Milo s francoskim žganjem Brázay

odstranjuje grapavost kože in ohranja nje finost in gladkost. — Dobiva se povsod.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 22. februarja 1912.

Termin.

Pšenica za april 1912 . . . za 50 kg 11-76

Pšenica za oktober 1912 . . . za 50 kg 11-11

Rz za april 1912 . . . za 50 kg 10-58

Koruzza za maj 1912 . . . za 50 kg 8-84

Oves za april 1912 . . . za 50 kg 10-20

Mnenje gospoda dr. P. Januleva Kneza.

Gospod J. Serravallo

Trat.

S pričujočim listom Vam potujem, ne da bi Vam delal reklamo, da sem dosegel z rabo Vašega Serravallova kina - vina z železom jako dobre uspehe n. pr. v boleznih: malo-krvnost, bledica, lahna hipohondrija, malarija. Tudi pri bolnikih bolnih na trebušnem legarju, ki ga radi jemljejo, je služil kot krepilo in jaz sam sem konstatiral pomnoženje in izboljšanje rdečih krvnih teles. Imel sem bolnikov, ki so bili ozdravljeni od gorimenovanih bolezni, katerim sem podal samo eno buteljko tega vina, a zapazil sem, da so kar sami prepričani o njegovi dobroti, nadaljevali zdravljenje z njim in porabili 5 do 6 buteljk. Zdi se mi potrebno, da naglasim, da Vaše vino nima samo dobrega okusa, ampak še nekaj jako važnega in to je, v njem je železo v tako asimilirani obliki, da ga lahko vsrka tudi najšibkejši organizem. — Sprejmite, gospod, zaslužen pohvalo za izdelovanje tega dragocenega preparata.

Kneza, 12. oktobra 1908.

Dr. Jannlov.

Meteorološko poročilo.

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetar	nebo
21. 2. pop. 7.35-1	735-1	7-5	sl. svzh.	oblačno
9. zv. 7.36-9	736-9	4-0	sl. jug	jasno
7. zj. 7.39-1	739-1	-1-0	brezvetr.	megla

Srednja večerajša temperatura 4-3°, norm. 0-4° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Mesto drugega obvestila.

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je Vsemogočni poklical našega preljubega soproga, oziroma očeta, brata, strica in svaka, g.

Franca Kette učitelja

po dolgi mučni bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajoče, v 37. letu njegove starosti dne 21. februarja 1912 v boljše življenje.

Pogreb predragega rajnika bo v petek, dne 23. februarja, ob 4. popoldne iz hiše žalosti na Vrhniki na pokopališče k sv. Pavlu na Vrhniki. Dragoga rajnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Vrhnika, dne 22. februarja 1912.

Marija Kette roj. Bučar, soproga. Ninica Kette, hčerka.

Aparat za valjenje

K 45 — izvali bolje nego vsaka kokoš. Zastoj na poizkušnjo 306 g. MÜCKE, Pottendorf štev. 41 pri Dunaju.

Stanovanje

z 2 sobama in pritliklinami, ter delom vrta se odda takoj ali za maj na Dolenjski cesti 50, nasproti Rakovnika.

Millijoni rabijo proti

kašlju

hlipavosti, kataru in zaslezenju, krčnemu in oslovskemu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve prsne karamele

s »trema jolkami«

6050 izpričeval od zdravnikov in zasebnikov z jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bonboni.

Zavitok 20 in 40 v. št. 1111

60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubal pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, lekarna. Dr. O. Piccoli, lekarna. Dežela, lekarna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna. Pitkroni. Mr. Ph. Jos. Čičmar, lekarna. Ank. Kane, drogerija. B. Cvančara, drogerija. »Adrija«. Daniel Pirc, lekarna. Idrja. J. Bergmann, lekarna. Novo mesto. C. Andrijašič, lekarna. Novo mesto. Jos. Hut, lekarna. Pri Mar. P. V. Vava. Milan Wach, lekarna. Melika. A. Roček, lekarna. Radovljica. Hinko Brim, lekarna. Lilijs. Karel Savnik, lekarna. Pri »Sv. Trojici«. Kranj. Fr. Baccarelli, lekarna. Postojna. Jos. Ročnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych, lekarna. St. Loka. Mr. H. Roček, lekarna. Tržič. Ph. Ma. E. Roček, lekarna. Jesenice. V. Arko, trgovec. Senožeče. Jos. Rudolf, drog. Ladija. J. Kramar, trg. Mengel. Jos. Anča, lekarna v Ribnici. 3487

Kavarna 'Merkur'

je vsak dan 4302 vso noč odprta.

M. V. Izlakar.

Lepo posestvo je naprodaj 710

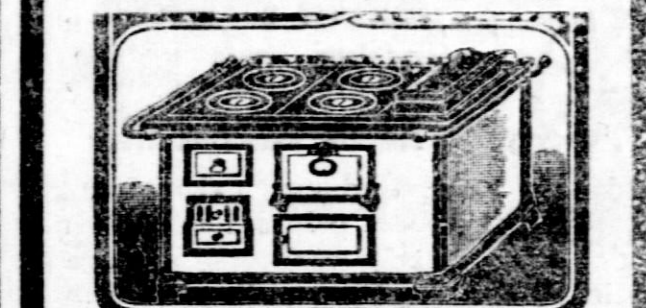
blizu Zagorja ob Savi, 20 minut od premogokopa.

Hiša s 4 sobami, z opeko krita, zraven majhna hiša z dvema sobama, velik konjski hlev, kozolec, svinjak, voda zraven. Posestva je kar se 50 mernikov poseje pšenice, sena prve košnje 17 vozov, gozda za domačo uporabo dovelj vsega. Vse posestvo leži ob okrajni cesti proti jutranjemu soncu, je čisto vse skupaj, vse v enem kompleksu. Njive in travnik brez kamenja. Redi se lahko 12—15 glav živine in ravno toliko prašičev. Naslov se izve v upravnistvu »Sl. Naroda«.

Palma kavčkov podpetnik.

Štedilniki Triumph

Tvornice Triumph, dr. z om. z. Wels, Gor. Avstr. 1813. Katalogi zastoj in poštine prosto.

3 leta pisane garancije.

Prva tvornica ur Jan Konrad

c. kr. dvorni dobavitelj Most 1142 (Češko). Glavni katalog z 4000 slikami na zahtevanje zastoj in poštine prosto.

Vabilo

21. redni občni zbor Posojilnice v Žužemberku

registrirane zadruge z nemejno zavezo, ki se bo vršil

v nedeljo, 3. marca t. l. ob 4. uri popoldne za družni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Sprememba pravil.
8. Slučajnosti.

Načelstvo.

Krompir

Jv. A. Karlmann nasl. Avg. Tomažič v Ljubljani.

Na prodaj so lepa suha drva

24 col dolga iz Polhovoga Gradca na Tržaški cesti št. 5.

Uradnik

večje industrijskega podjetja, z večletno prakso, s popolno trg. teor. naobrazbo, temeljito izurjen v knjigovodskih in blagajniških poslih, vsč slovenščine in nemščine, sedaj v neodpovedani službi, 711

želi isto šimpreje spremeniti. Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod šifro: »Zanesljiv in zmožen«.

Sprejme se

starejša gospodična

na pod 28 let,

ki ima nekoliko prakse v trgovini in knjigovodstvu.

Ponudbe se prosijo na upravnistvo »Slov. Naroda« pod šifro »Stev. 100«.

Spreten žagar

vajen žagati na večdelni jarem tavolet,

se takoj sprejme

pri trvdki 635

Marini & Mioni v St. Jerneju, Dolenjsko.

Ponudbe pisмено.

Iščem dobro izvežbanega

kolarskega pomočnika

ki mora biti najmanj 24 let star in dobro izurjen v vseh kolarskih delih.

Oddam tudi lahko po dogovoru

kolarsko obrt v najem.

Antca Pelkovšek, 679

izdelovatelj vozov, Logatec.

Išče se

697

krito skladišče

za stavbne potrebščine,

ne predalet od kolodvora v najem.

Ponudbe pod:

„Eternit“ poste restante, Ljubljana. — Glavna pošta.

Naprodaj je popolnoma nova

registrirna blagajnica

za prodajalno

pod zelo ugodnimi pogoji, tudi na mesečne obroke, kakor tudi zelo praktične

stelaže s predali

porabne za vsako trgovino, ter razne druge potrebščine po zelo nizki ceni.

Poizve se pri 672

Franciški Pust, Strelška ulica 29, Ljubljana.

Ženitev!

Mlad in simpatičen veletrgovec s obširnimi in zelo dobičkanosnimi podjetji itd., želi resnega znanja s izobraženo, zgovorno in simpatično gospico iz mesta ali s dežele. — Prva pisma se prosijo na naslov: „Majnik 1912“, Ljubljana, poste restante do 3. marca t. l. — Popolna tajnost se jamči. 703

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekture in stavbotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Priporočilo!

Podpisani naznanjam cenj. delodajalcem, da sem opustil svojo tesarsko obrt, ter naj se ozirajo cenjene stranke odslej na trdko

Fran Martinc, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Prule 8,
ker bo ustrejal vsem željam najceneje s solidnim delom in blagom.

Jakob Hudnik,
tesarski mojster.

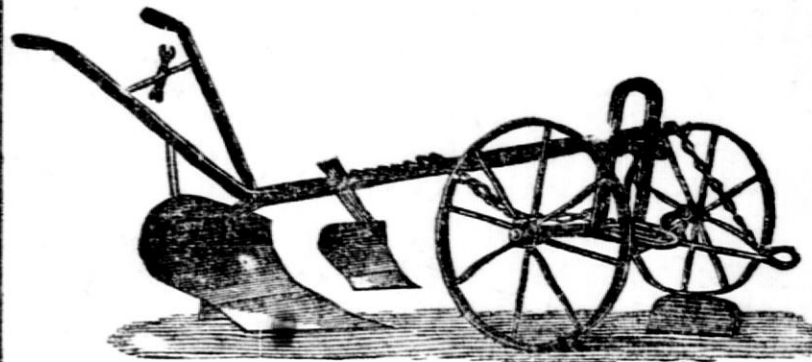
KUPOVANJE STARIN

vseh vrst, n. pr. stara zlata, srebrna, brončna in druga kovinska dela, dalje lične lesene ali slono-koščene rezbarije itd., tudi tobačnice, paljače, čipke, vezenine in gobelini, dobre miniature in akvareli, portreti, pohištvo, orožje itd. — Bom 26. ali 27. t. m. v Ljubljani, hotel Union in prosim do, ise pod:

Siegfried Spira, Dunaj I., Graben 13

Naznanilo!

Naznanilo!

Vsem onim, ki si name-
raja napraviti
:: vodovode ali nabaviti ::
poljedelske stroje, motorje,
stavbni material itd.

najljubneje naznanjam
da sem pripravljen poslati
na željo vsakomur svojega
zastopnika v svrhu eventualnih pojasnil in sklepa kupcije. — Proračuni in
ceniki brezplačno!

Trgovina z železnino in poljedel. stroji Fr. Stupica
v Ljubljani, Marje Terezije cesta šte. 1.

Varčne gospodinje!

Dožim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1—3 krone, velja
„Sladin“ ali dr. pl. Trnkóczy-ja „Sladni čaj“ 1 zavojček 1/4 kg samo
50 vinarjev. — Na tsoče otrok ga zavaja z najboljšim uspehom

Glavne zalogo: v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža: na Dunaju
v lekarnah Trnkóczy: VIII, Josefstädterstrasse šte. 25; III, Radetzky-
platz šte. 4; V, Schönbrunnstrasse št. 109; v Gradcu: Sackstrasse 3.

Olimpija krema brez masčobe, lepilo prve vrste, je najboljša in najuspeš-
nejše sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak,

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mla-
dostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Skatulja 1 K 50 h.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. —
Lonček 1 K 20 h.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 h.

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z na-
vodom o rabi 80 h, tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom
40 h, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy v Ljubljani.
Razpošiljanje po pošti. Prva največja eksportna trdnja. Preizkušeno le-
karniško blago. Drogijske cene. Mastin za živinoreja. Telefon šte. 190.

BLUZE,

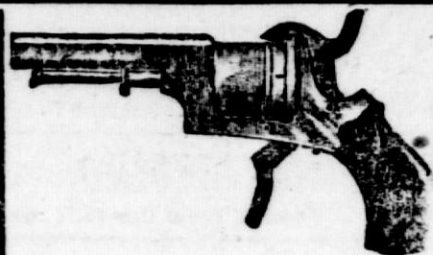
krila, kostume, plašče, pele-
rine, predpasnike,

otroške oblekice

plaščke, klobučke, havice, čepice,
hlilanične potrebščine za novorojenčke

in vsake modne blage pošilja na izbiro

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Samokres
K 5-50,
6, 7-50, 8-50

Podstiranje po
porzeliu. Brez
rizika. Zamena
dovoljena ali
denar nazaj.

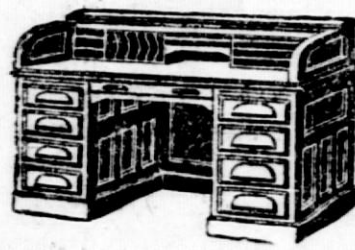
Samokresi

skrbno zastreljeni, z državnim kolekom
o tem, najboljša kakovosti in najlepše
izvršitve z jamstvom za brezhibno funkci-
oniranje dobavlja c in kr dvor dobavitelj

Jan Konrad, Most šte. 1162, Čišo.

Glavni katalog z 4000 slikami na
:: zahtevo gratis in franko. ::

Prospekt saloni
in poštni prosti

Prospekt saloni
in poštni prosti

Moderno pohištvo za pisarne in

233 **sobe za gospode.**

Glogovski & Co.

c. in kr. dvorni dobavitelji

Gradec, Joanneumsring. Telefon 384

Prevzema izdelovanje vsesplošnega pohištva.

Proračune izvršujejo lastni arhitekti.

Na debelo in drobno

po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno 27

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kra-
marskim blagom in pleteninami.

354 **Devocionalije**

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik

Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

Fotografski učeneo

z dobro šolsko naobrazbo, se sprejme takoj.

D. Rovšek, fotograf, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 32

Posojila brez žirantov

in brez življenjskega zavarovanja

na poljubno število let. Istotako plačanje starih dolgov in zjedinenje v novo poso-
pod mnogo ugodnejšimi pogoji. Diskretno in kulantno posredovanje. — Dopisi

Ciril Globočnik, nadzornik nizozemske zavarovalnice, Ljubljana & izabetna c.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje.

Ravnateljstvo: Dunaj I., Aspernplatz I

se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas
vojaške slu be po najugodnejših pogojih ter najnižjih premijah.

Zavarovana glav ica koncem leta 1910 o' oli 375 milijonov. — Rezerve koncem leta 1910 okoli 112 milijonov.

Gener. zastopstvo za Stajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40,
kjer s rogo reelni, delavni sotrudniki vsak čas dobe dobre službe.

Nadzornik za Kranjsko: gospod

Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta 4.

E 120/12/Z

Dražbeni oklic.

Prodalo se bo de dne 27. februarja 1912 dopoldn
ob 9. uri v Spod. Siški, Celovška cesta šte. 8
na javni dražbi

razno špecerijsko blago

Reči se smejo ogledati dne 27. februarja 1912 v času med 9. do p
10 uro dopoldne v navedeni hiši.

C. kr. okrajna sodnija Ljubljana, oddelek V
dne 8 februarja 1912.

Angleško skladišče oblek

O. Fernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5

priporoča svojo popolnoma na novo

sortirano zalogo spomladanskih oblek
za gospode in dečke ter oblekice za

otroke. Velikanska izbira najnovejše
konfekcije za dame in deklice ter

:: berolinskih in pariških modelov. ::

Cene priznane nizke:

Cene priznane nizke:

Najboljši in najpopolnejši klavirji in pianini

se kupijo najceneje proti takojšnjemu plačilu ali na
najmanjše obroke (tudi za provincije) samo naraštost
od tvevritarja

HENRIKA BREMITZ

c. kr. dvornem založniku

v Trstu, ul. Tor St. Pietro 2 Belvedere.

Svevolno razstava v Parizu 1900 najvišja odlikovanje Arde-Ogreka za klavirja.
Katalogi in kondic gratis in franko 239

prejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
101 vplačili.

„SLAVIJA“

.. . . vzajemno zavarovalna banka v Pragi. .. .

Rezervni fond K 53.758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115.399.693-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje
cigar pisarne so v
astnei bančnej hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in nakulantenje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in obcnokoristne
namene.

Če hočeš kaj zanimivega čitati, tedaj pojdi po
Doylovih detektivskih povesti

SHERLOCK HOLMESA

ter se naroči
na nadaljnje

Kje? Pri trvdki Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani
=== ali pa v vseh drugih knjigarnah ===